

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Հայաստանի Ազգային Շահերուն Դեմ Քուեարկողները

«Թրեմպերընսի Ինթերնեշնլ» միջազգային կազմակերպությունը վերջերս հրապարակեց փտածուքեան (քորուփցիայի) ընկալման 2021 թուականի արդիւնքները աշխարհի 180 երկիրներուն մէջ: Հայաստան ոչ միայն բարելաւած է իր դիրքը, այլ եւ առանձնացուած է որպէս յաջողութեան օրինակ: Ձեկոյցը յատուկ կը շեշտէ որ, Հայաստանի մէջ ամրապնդուած են քաղաքացիական ազատութիւնները, ճանապարհի հարթելով աւելի կայուն քաղաքացիական հասարակութեան առջեւ:

Այս զեկոյցով տրուած գնահատականները խօսուն մէկ օրինակ են Հայաստանի կառավարութեան փտածուքեան դեմ վարած քաղաքականութեան, որուն շնորհիւ հարկային ու մաքսային տուրքերը, ինչպէս նաեւ միջազգային դրամաշնորհները մուտք կը գործեն պետական գանձէն ներս, փոխանակ իւրացուելու իշխանական խաւին ու անոնց մերձաւորներուն կողմէ: Այս գծով արձանագրուած յաջողութիւնները առիթ տուին որ, այս տարուայ պիտուէն հասնի անմախքնաբար 4 միլիարտ տոլարի, իր մէջ ընդգրկելով, ի շարս այլոց՝ աշխատավարձերու ու թոշակներու բարձրացում, նորածին երեխաներու ամսական գումար եւ բանակի արդիականացման նպատակով աւելի մեծ յատկացումներ:

Այս զեկոյցին յաջորդեց, անցեալ շաբաթ Եւրոպական Խորհուրդի Խորհրդարանական Վեհաժողովին (ԵԽՍՎ) կողմէ քուեարկութեամբ հաստատուած Հայաստանի վերաբերեալ մէկ այլ զեկոյց, ուր արձանագրուած է երկրի ժողովրդավարութեան առումով դրական յառաջընթացն ու զարգացումը: «Հայաստանը նշանակալի յառաջընթաց ունեցած է ժողովրդավարութեան զարգացման գործին մէջ 2018-էն սկսեալ, միեւնոյն ժամանակ երկիրը բախած է շարք մը իրադարձութիւններու, որոնք լուրջ ազդեցութիւն թողած են անոր հիմնարկներու գործունէութեան վրայ», նշուած է ԵԽՍՎ-ի փաստաթուղթին մէջ: Ղարաբաղեան հակամարտութեան վերաբերեալ փաստաթուղթը կոչ ըրած է հասնելու Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան արդար եւ կայուն հանգուցալուծման՝ ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի շրջանակներուն մէջ: ԵԽՍՎ բանաձեւը կը պահանջէ վերադարձնել հայաստանցի բոլոր ռազմագերիները ու պահպանել մշակութային եւ կրօնական ժառանգութիւնները:

Ձեկոյցին մէջ կան նաեւ կա-

Եւրոպական Խորհրդարանը Հաստատեց Հայաստանը Նշանակալի Յառաջընթաց Ունեցած Է Ժողովրդավարութեան Զարգացման Գործին Մէջ

Եւրոպական Խորհուրդի Խորհրդարանական Վեհաժողովը (ԵԽՍՎ) հաստատեց Հայաստանի վերաբերեալ զեկոյց, ուր արձանագրուած է երկրի ժողովրդավարութեան առումով դրական յառաջընթացն ու զարգացումը:

«Հայաստանը նշանակալի յառաջընթաց ունեցած է ժողովրդավարութեան զարգացման գործին մէջ 2018-էն սկսեալ, միեւնոյն ժամանակ երկիրը բախած է շարք մը իրադարձութիւններու, որոնք լուրջ ազդեցութիւն թողած են անոր հիմնարկներու գործունէութեան վրայ», նշուած է Եւրոպայի Խորհուրդի Խորհրդարանական Վեհաժողովի փաստաթուղթին մէջ:

Ֆինլանտան ու Շուէտը ներկայացնող պատգամաւորներ Քրիմմօ Քիլիւնենի եւ Պորիանա Ապերկի պատգամաւորներուն հեղինակած՝ «Հայաստանի մէջ ժողովրդավարական հիմնարկներու գործունէութիւնը» անուամբ բանաձեւին նախագիծը եւ կից զեկոյցը կը փաստէ՝ Հայաստանը յաջողութեամբ դուրս եկաւ քաղաքական լուրջ ճգնաժամէն, որ սկիզբ առաւ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան հետեւանքով:

ԵԽՍՎ-ի դահլիճը նիստերէն մէկուն ընթացքին

«Ճգնաժամը հանգուցալուծուեցաւ 2021-ի Յունիսի կայացած արտահերթ ընտրութիւններու միջոցով, որոնք կազմակերպուած էին ժողովրդավարական եղանակով՝ չնայած լրջօրէն բեւեռացուած միջավայրին», ըսուած է բանաձեւի նախագիծին մէջ:

2018 թուականի Դեկտեմբերի եւ 2021-ի Յունիսի խորհրդարանական ընտրութիւններուն վերա-

բերեալ ըսուած է, որ անոնք գերծէին այն խախտումներէն, որոնք առկայ էին նախապէս տեղի ունեցած բազմաթիւ ընտրութիւններուն ժամանակ: Անցեալ տարուայ արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւններուն վերաբերեալ նախագիծին մէջ գոհունակութիւն արտայայտուած է, որ հայաստան-

ՔՊ-ն Նախագահի Թեկնածու Առաջադրեց Վահագն Խաչատուրեանը

«Քաղաքացիական Պայմանագիր» խմբակցութիւնը նախագահի թեկնածու առաջադրած է Բարձր արհեստագիտական արդիւնաբերութեան նախարար Վահագն Խաչատուրեանը: Այս մասին յայտնեց Ազգային ժողովի նախագահ, ՀՀ նախագահի պաշտօնակատար Ալէն Սիմոնեանը:

62-ամեայ Վահագն Խաչատուրեանը մինչ նախարար նշանակուելը քաղաքական վերջին պաշտօնը զբաղեցուցած էր 90-ականներու աւարտին եւ աւելի քան 20 տարուան ընթացքին ան աւելի յայտնի էր իր տնտեսագիտական վերլուծութիւններով:

Խորհրդային տարիներուն ինչպէս Խաչատուրեանը ղեկավար պաշտօններ զբաղեցուցած է «Հրազդանմեքենայ» եւ «Մարս» գործարաններուն մէջ: Քաղաքական գործունէութիւնը սկսած է նորանկախ Հայաստանի կազմաւորման շրջանին: 1992-1996 թուականներուն, երբ նախագահը Լեւոն Տէր Պետրոսեանն էր, եղած է Երեւանի քաղաքապետը, 1996-1999-ին՝ Ազգային ժողովի պատգամաւոր: 1996-1998-ին զբաղեցուցած է նաեւ նախագահ Տէր Պետրոսեանի խորհրդականի պաշտօնը:

Խաչատուրեանը Հայաստանի առաջին նախագահին գլխաւորած

Հայաստանի նախագահի թեկնածու՝ Վահագն Խաչատուրեան

Հայ Ազգային Գոնկրէսի (ՀԱԿ) նախկին անդամ է, 2008-2012 թուականներուն աշխուժօրէն մասնակցած է կուսակցութեան կազմակերպած ցոյցերուն, 2013-ին մասնակցած է Երեւանի քաղաքապետի ընտրութիւններուն՝ գլխաւորելով ՀԱԿ-ի ցուցակը: Գոնկրէսը չյաղթահարեց 5 տոկոս շեմը եւ մայրաքաղաքի աւագանին մաս չկազմեց:

ԼՂ Կարգավիճակի Հարցը Լուծուած Չէ, Կըստ ԱՄՆ Դեսպան Լին Թրէյսի

Փոխվարչապետ Համբարձում Մաթեոսեան ընդունած է Հայաստանի մէջ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Լին Թրէյսիի գլխաւորած պատուիրակութիւնը:

Փոխվարչապետը շնորհաւորած է հայ եւ ամերիկացի ժողովուրդները՝ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման 30-ամեակին առիթով եւ շեշտած է, որ Միացեալ Նահանգները Հայաստանի կայուն գործընկերն է՝ 1991 թուականի անկախացումէն ի վեր:

Համբարձում Մաթեոսեանը բարձր գնահատած է վերջին 30 տարիներու ընթացքին Հայաստանին տրամադրուած աջակցութիւնը՝ ուղղուած աւելի բարեկեցիկ եւ ժողովրդավար հասարակութեան ամրապնդման, մասնաւորապէս՝ փտածութեան դէմ պայքարին, ինչպէս նաեւ դատական եւ ոստիկանութեան բարեփոխումներու կեանքի կոչման:

Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան վերջնական եւ համապարփակ լուծման հարցով փոխվարչապետը կարեւորած է Միաց-

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Ժամանակին Եհսվ-ի Առաջ Գլուխ Կախող, Յետոյ ԵժԿ Անդամ Դարձած ԶՅԿ-Ն Այսօր Մատ Է Թափ Տալիս Երոպայի Վրայ

ՅԵՐԿԻՆԵ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

«Պատիւ Ունեմ» խմբակցութեան պատգամաւոր Հայկ Մամիշանեանի՝ ՀՀ-ին վերաբերող ԵՆԽՎ բանաձեւին դէմ քուէարկելը, քուէարկութեան հերիանակի, խմբակցութեան առանձին պատգամաւորների եւ կուսակցական վերնախաւի անդամների արձագանքները, ինչպէս նաեւ ՊՈՒ-ի՝ այդ քուէարկութիւնը հիմնաւորող ու արդարացնող յայտարարութիւնը կարելի է որակել այսպէս՝ «Եւրոպայի վրայ»: ՊՈՒ դաշինքի մաս կազմող ՀՀ-ն այն կուսակցութիւնն է, որը հանրութեան աչքն էր խոթում իր՝ եւրոպական տարածքի ազդեցիկ քաղաքական միաւորում համարուող՝ Եւրոպայի ժողովրդավարական կուսակցութեան (ԵԺԿ) ընտանիքի անդամ լինելը, իսկ այսօր, փաստօրէն, մատ է թափ տալիս եւրոպական ազդեցիկ կառույցի՝ ԵՆԽՎ-ի վրայ՝ մեղադրելով ՀՀ-ում ժողովրդավարական գործընթացներին օբիեկտիւ գնահատական տալու մէջ:

Յիշեալ յայտարարութեան որակի մասին պատկերացում կազմելու համար բաւական է մէջբերել դրա եզրափակիչ նախադասութիւններից մէկը. «Քուէարկելով դէմ այս բանաձեւին՝ Հայկ Մամիշանեանը դէմ է քուէարկել Արցախի ատրայձանականացմանը, Հայաստանի թրջացմանը, Հայաստանի պետականութեան վերացմանը եւ Հայաստանում տեղի ունեցող քաղաքական հետապնդումների նկատմամբ եւրոպական կառույցների կուրթեանը»: Եւրոպական կառույց-

ներում, յուսանք, աչալըջօրէն հետեւում են իրենց հասցէին ուղղուած այսօրինակ բառապաշարով յայտարարութեանն ու անհրաժեշտ հետեւութիւններ կ'անեն խորհրդարանական ընդդիմութեան պատասխանատուութեան մակարդակի, որակի եւ նպատակների մասին:

Իսկ մինչ այդ եւս մէկ անգամ փաստենք, որ բանաձեւում ընդգծուել է «Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան արդար եւ տեւական լուծման անհրաժեշտութիւնը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում»: Եթէ նման ընդգծումը «Պատիւ Ունեմ»-ի մօտ ՀՀ-ի թրջացման եւ ատրայձանականացման ասոցիացիաներ է առաջացնում, ապա խմբակցութեան անդամները եւրոպական հանրութեանը կուրթեան մէջ մեղադրելուց առաջ թերեւս այցելէին յատուկ մասնագէտի՝ իրականութեան խեղուած ընկալման դէմ դեղ ու ճար հայցելու: Ուշագրաւ է, որ ինդըրոյ աւարկայ յայտարարութեան մէջ ՊՈՒ-ն ԵՆԽՎ-ին մեղադրում է իշխանութեան կողմից իրականացող ատելութեան քարոզն անտեսելու մէջ, սակայն նոյն յայտարարութեան մէջ գործածուել է ատելութեան խօսք՝ իշխանութեանը կոչելով «կապիտուլեանտների խունտ», Նիկոլ Փաշինեանին էլ՝ «Ատրայձանի համար հարբած ծաղրածու հանդիսացող էակ»:

Չուռ էր յատկապէս ՊՈՒ-ական պատգամաւոր Աննա Մկրտչեանի ֆէյսպուքեան գանգատը ԵՆԽՎ-ի դէմ: «Երբ մեզ մորթում էին, Ձեր ԵՆԽՎ-ն հայերի կեանքը գորդի ծոցն էր ուղարկել:

Չրօ հասցէականութիւն, զրօ քայլ: Ես կը սկսեմ լսել ԵՆԽՎ-ին միայն արցախցու վրայ թափուած ֆոսֆորային գէնքի եւ թուրք վարձկանների դատապարտումից եւ դրանց նկատմամբ պատժամիջոցների կիրառումից յետոյ: Թէ էէ եւրոպական բազմաստանդարտ պիտոյ քնքերի ու տարատեսակ աստիճանի ճկող խաղալիքներն արդէն չեն գրաւուած», - մասնաւորապէս բողոքել էր երիտասարդ պատգամաւորը՝ «պիտոյքներ» ու «խաղալիքներ» մասով այդպէս էլ յատակցում չմտցնելով:

Նշենք, որ իշխանութիւնը կորցնելուց յետոյ դեստրուկտիւ կեցուածք որդեգրած, փաստացի՝ ԵՆԽՎ-ի վրայ ոտքները սրբող քաղաքական ուժն ու դրա ներկայացուցիչները միշտ էէ, որ այսպիսի ազդեցիկ վարք են ցուցաբերել ԵՆԽՎ-ի հետ յարաբերուելիս: Կարժամանակ, մասնաւորապէս Սերժ Սարգսեանի պաշտօնավարման օրօք, ՀՀ-ն «երկուս» էր ստանում ԵՆԽՎ մոնիթորինգային յանձնաժողովի կողմից: ԵՆ-ի գնահատականները ՀՀ-ում ժողովրդավարութեան ինստիտուտների գործառնութների վիճակի, ՀՀ-ին տրուած «տնային աշխատանքի» կատարման մասին ձեւակերպուած են ԵՆԽՎ-ի 4 բանաձեւերում՝ 1609 (2008թ.), 1620 (2008թ.), 1643 (2009թ.), 1677 (2009թ.): Նկատենք, որ այդ բանաձեւերում ոչ միայն սուր քննադատութեան էր ենթարկուել ՀՀ-ում ժողովրդավարական ինստիտուտների վիճակը, այլ նաեւ մի շարք յանձնարարականներ էին տրուել յետմարտիմեկեան իրավիճակի

հանգուցալուծման վերաբերեալ, որոնցից մէկն էլ օրէնսդրական համապատասխան փոփոխութիւններ կատարելն ու քաղաքատարկեալներին ազատ արձակելն էր: (Այսօր, սակայն, նոյն ՀՀԿ-ականները աղաղակում են այն մասին, թէ ինչու ԵՆԽՎ վերջին բանաձեւում նշում չկայ քաղաքատարկեալների մասին):

Իր պաշտօնավարման աւարտին արդէն՝ 2018 թ. Յունուարի 24-ին, ժողովրդավարութեանը վերաբերող քննութիւնները, վերաքննութիւնները, «գաշտները» հօրով-մօրով արածի կեցուածքով Սերժ Սարգսեանը ելոյթ էր ունենում ԵՆԽՎ լիազումար նիստում ու խորհատ յայտարարում. «Եւրոպայի խորհրդին անդամակցելուց ի վեր մենք կանաջալուր ենք եղել մեր գործընկերների թէ՛ քաջալերանքներին, թէ՛ քննադատութեանը: Կասկած չունեմ, որ թէ՛ մէկը, թէ՛ միւսը իրենց նպատան են բերել ՀՀ առաջընթացին»:

Ապա, պատասխանելով եւրոպացի պատգամաւորների հարցերին, հպարտութեամբ նշել էր, թէ «մենք ինքներս մեզ եւրոպացի ենք համարում, անկախ նրանից՝ եւրոպացիները մեզ այդպիսին համարում են, թէ ոչ»: Եւ որ՝ «մեր համագործակցութիւնը եւրոպական երկրների հետ, եւրոպական կառույցների հետ բխում է մեր համոզմունքից, եւ որեւէ մէկը մեզ չի պարտադրում»: Պատասխանելով Նորուեկիան ներկայացնող պատգամաւորի՝ ԵԺԿ խմբի անունից

Շար.ը էջ 14

Նոր Նախագահ, Կեդժ Օրակարգ եւ Իրական Պատճառահետեւանքային Խորք

ՅԱՂՈՒ ՔԱՂԱՆԵԱՆ

Յայտնի է դարձել, որ կառավարող մեծամասնութիւնը նախագահի պաշտօնի համար թեկնածու կ'առաջադրի կառավարութեան անդամ, բարձր տեխնոլոգիական արդիւնաբերութեան նախարար Վահագն խաչատրեանին, որը նախկինում եղել է նաեւ Երեւանի քաղաքապետ: Վահագն խաչատրեանը անկուսակցական է, թէեւ հանրութեան թերեւս զգալի մեծամասնութիւնը չի շոյում է նրա քաղաքական գործունէութեան ընթացքում Հայ Ազգային Կոնգրեսի շարքում լինելը: Ինքը Վահագն խաչատրեանը յայտարարել է, որ 2017 թուականից իրեն համարում է անկուսակցական:

Կասկածից վեր է, որ անգամ ամենանկուսակցականութեան պարագայում էլ Վահագն խաչատրեանը լինելով կառավարող մեծամասնութեան թեկնածու, դիտուելու էր մեծամասնութեան «կուսակից», յատկապէս այն յայտարարութեան պարագայում, որ արեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին օրեր առաջ տեղի ունեցած ֆէյսպուքեան ասուլիսում: Իսկ նա յայտարարեց, որ կարեւոր է խորհրդարանա-կառավարութիւն-նախագահ եռանկիւնու ներդաշնակութիւնը, յատկապէս, որ Հայաստանը լուրջ մարտահրաշխանքի դիմում է:

Արմէն Սարգսեանի հրաժարականից յետոյ այդ համատեքստում էին նաեւ դիտարկուել նրա

հրաժարականի վարկածները, որ կան կայացուելիք լուրջ որոշումներ, որոնց համար պատասխանատուութիւն նախագահը ստանձնել չցանկացաւ: Թէեւ, եթէ այդպէս էր, ապա Սարգսեանը կարող էր եւ չստանձնել՝ չստորագրելով անցանկալի թղթեր: Նա ունի դրա հնարաւորութիւնը: Այլ հարց է, որ գործադիր իշխանութիւնն էլ ըստ Սահմանադրութեան ունի այդ իրավիճակում նախագահի ստորագրութիւնը շրջանցելու լծակներ: Այլ կերպ ասած, Հայաստանի նախագահը՝ խորհրդարանական կառավարման մոտելի պայմաններում չունի բաւարար լծակներ, որպէսզի համարուի իշխանութեան մի թեւ, որը կարող է հակակշիռ լինել գործադիրին: Առաւել էւս անհեթեթ է խօսել օրէնսդիրին հակակշիռ լինելու մասին, եթէ հենց խորհրդարանն է ընտրում նախագահ: Չի կարող որեւէ նշանակուող պաշտօնեայ հակակշիռ լինել իրեն նշանակողին:

Ինչի՞ համար է այդ ամէնը: Հասկանալու համար, որ մեղմ ասած քաղաքականապէս անհամարժէք են խօսակցութիւնները այն մասին, թէ նախագահը պէտք է լինի հակակշիռ գործօն: Նախ, նա այդպիսի հնարաւորութիւն չունի Սահմանադրութեամբ, եւ բացի այդ էլ ուղղակի անտրամաբանական է, երբ ոչ ներկայացուցական կառույցը լինի ներկայացուցչականի, առաջնային մանդատ ունեցողին հակակշիռ, կամ հակակշիռ նրա ձեւա-

ւորած գործադիր իշխանութեանը, եթէ ձեւաւորողը ըստ էութեան մէկն է՝ խորհրդարանական մեծամասնութիւնը, այլ ոչ թէ հանրութիւնը: Ըստ այդմ, նոր նախագահի թեկնածուի շուրջ այդօրինակ դատողութիւնները կամ պարզապէս կեղծ են, ընդամենը ընդդիմադիր ուժերի քարոզչա-քաղաքական տրամաբանութիւնից բխող հարցադրումներ, կամ պարզապէս քաղաքական տրամաբանութեան հետ թիւրըմբռնումների եւ թիւրընկալման հետեւանք են: Ընդ որում, ընդդիմադիր ուժերի քարոզչական շարժերը լիովին հասկանալի են իրենց քաղաքական կարգավիճակի եւ տրամաբանութեան համատեքստում, բայց հանրութեան համար կարեւոր է չընկնել այդ «ծուղակը»:

Խնդիրը շատ պարզ է, եթէ մենք ցանկանում ենք հակակշիռների տրամաբանութեամբ քաղաքական իշխանութիւն, ապա պէտք է վերադառնանք կիսանախագահական կառավարման մոտելին, որտեղ հանրութիւնը կը ձեւաւորի թէ խորհրդարան, թէ կ'ընտրի նախագահ, իսկ Սահմանադրութիւնը կը կարգաւորի նրանց լիազօրութիւնների տիրոջը: Ընդ որում, անգամ այդ պարագայում, եթէ հանրութիւնը երկու դէպքում էլ ձայնը տուց միեւնոյն ուժին, ըստ էութեան կը ձեւաւորուի միատար իշխանութիւն, պարզապէս այդ պա-

Շար.ը էջ 14

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Արմեն Սարգսեանի Լիազօրութիւնները Դադրեցան՝ Նախագահի Պաշտօնէն

Հայաստանի նախագահի պաշտօնին՝ Արմեն Սարգսեանի լիազօրութիւնները դադրեցան: Ազգային ժողովի խօսնակ Ալէն Սիմոնեան ստորագրած է համապատասխան արձանագրութիւնը:

Ըստ Սահմանադրութեան՝ ՀՀ նախագահի պաշտօնանկութեան, լիազօրութիւններու կատարման անհնարինութեան, հրաժարականի կամ մահուան պարագաներուն, մինչեւ նորընտիր նախագահին կողմէ պաշտօնի ստանձնումը, հանրապետութեան նախագահի լիազօրութիւնները կը կատարէ Ազգային ժողովի նախագահ:

Արմեն Սարգսեանը Հայաստանի նախագահի պաշտօնէն հրաժարական տալու որոշման մասին յայտարարեց Յունուար 30-ին, յաջորդ օրը Ազգային ժողովը արդէն ստացած էր անոր հրաժարականը:

Սահմանադրութեան համաձայն՝ ՀՀ նախագահի պաշտօնանկութեան, լիազօրութիւններու կատարման անհնարինութեան, հրաժարականի կամ մահուան պարագաներուն, նախագահի պաշտօնը

Նախկին նախագահ Արմեն Սարգսեան

Թափուր մնայլն ոչ շուտ քան 25, եւ ոչ ուշ քան 35 օր յետոյ տեղի կ'ունենան նախագահի արտահերթ ընտրութիւն:

Ամենայն հաւանականութեամբ, նոր նախագահի ընտրութիւնը կ'ընայ տեղի ունենալ Փետրուար 25-էն սկսեալ տասը օրուայ ընթացքին:

Հաստատուած է Սահմանադրական Բարեփոխումներու Խորհուրդի Կազմը

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը ստորագրած է Սահմանադրական բարեփոխումներու խորհուրդի կազմը հաստատող որոշում:

Ըստ որոշման, ձեւաւորուած է Սահմանադրական բարեփոխումներու խորհուրդ, հաստատուած է խորհուրդի անհատական կազմը եւ անոր գործունէութեան կարգը: Խորհուրդի ձեւաւորումէն յետոյ՝ երկամսեայ ժամկէտի մէջ կը ձեւաւորուի Սահմանադրական բարեփոխումներու մասնագիտական յանձնաժողով:

Խորհուրդի նախագահ նշանակուած է արդարադատութեան նախարար Կարէն Անդրէասեանը: Խորհուրդի անհատական կազմին մէջ ընդգրկուած են՝ Միջազգային իրաւական հարցերով Հայաստանի ներկայացուցիչը, Ազգային ժողովի Պետաիրաւական յանձնաժողովի նախագահը, Մարդու իրաւունքներու պաշտպանը, Բարձրագոյն դատական խորհուրդի անդամ Վիգէն Քոչարեանը, ԱԺ «Քաղաքացիական Պայմանագիր» խմբակցութեան պատգամաւոր Վահագն Յովակիմեանը, «Լուսաւոր Հայաստան» կուսակցութեան ղե-

կավար էտմոն Մարուքեանը, «Հանրապետութիւն» կուսակցութենէն Մասիս Մեկքոնեանը, «Հելսինքեան քաղաքացիական վեհաժողովի Վանաձորի գրասենեակ» հասարակական կազմակերպութեան ներկայացուցիչ Արթուր Սաքունցը, «Իրաւունքի Եւրոպա» հասարակական կազմակերպութեան ներկայացուցիչ Տիգրան Եկորեանը եւ «Իրազեկ Քաղաքացիներու Միակերպ» հասարակական կազմակերպութենէն Դանիէլ Իոաննիսեանը:

Որոշման մէջ նաեւ նշուած է. «Մինչեւ 2022 թուականի Դեկտեմբերի 28-ը հաստատել յանձնաժողովի կողմից մշակուած սահմանադրական բարեփոխումների հայեցակարգի նախագիծը եւ ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետի աշխատակազմ: Մինչեւ 2023 թուականի Յունիսի 30-ը հաստատել յանձնաժողովի կողմից մշակուած՝ Հայաստանի Հանրապետութեան Սահմանադրութեան փոփոխութիւնների նախագիծը եւ ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետի աշխատակազմ»:

Մայիսին Պիտի Սկսի Գործել Զակափտածութեան Դատարանը

2019 Հոկտեմբերին Հայաստանը ընդունած էր Հակափտածութեան ռազմավարութիւն, որ կ'ենթադրէ նաեւ փտածութեան դէմ պայքարին մէջ մասնագիտացած մարմիններու ստեղծում:

Օտ մէկ տարի ուշացմամբ ու գործընթացի ձգձգմամբ կ'ակնկալուի, որ Մայիսին Հայաստանի մէջ ի վերջոյ պիտի սկսի գործել հակափտածութեան մասնագիտացած դատարան, որ պիտի ունենայ Առաջին ատենին մէջ 10 քրէական, 5 քաղաքացիական, Վերաքննիչին մէջ՝ 6 քրէական եւ 6 քաղաքական գործերով դատաւորներ:

«Որպէս հակափտածութեան հաստատութեան համակարգի մի տարր, ի թիւս փտածութեան

Կանխարգելման Յանձնաժողովի եւ Հակափտածութեան Կոմիտէի, նախատեսուած էր նաեւ Հակափտածութեան դատարանի ստեղծում», «Ազատութեան» հետ գրոյցին ըսաւ Արդարադատութեան նախարարութեան հակափտածութեան քաղաքականութեան վարչութեան պետ Քրիսթինէ Կապուզեանը:

«Քովիտ»ի պատերազմին յառաջացուցած ճգնաժամին, ապա նախագահին կողմէ Սահմանադրական դատարանի դիմելու պատճառով մօտ մէկ տարի ուշացած, այժմ հակափտածութեան կառուցները մէկը միւսին ետեւէն կը սկսին գործել:

Արդարադատութեան նախարարութեան պաշտօնէն կը լաւե-

Ընդդիմադիր 6 Պատգամաւոր Յայտնուած Են Ապօրինի Գոյքի Բռնագանձման Օրէնքի Թիրախին

Ազգային ժողովի ընդդիմադիր «Պատիւ Ունեմ» եւ «Հայաստան» խմբակցութիւններու 6 պատգամաւորներու պատկանող գոյքի ծագումին օրինականութիւնը կ'ուսումնասիրուի ՀՀ Դատախազութեան՝ Ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման գործերով վարչութեան մէջ:

Սահմանադրական դատարանէն յայտնած են, որ Ազգային ժողովի երկու ընդդիմադիր խմբակցութիւններէն 26 պատգամաւոր՝ խորհրդարանին մէկ հինգերորդը, դիմած են Սահմանադրական դատարան՝ «Ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման մասին» օրէնքը հակասահմանադրական ճանչնալու հայցով:

Սահմանադրական դատարանէն պարզաբանեցին, որ յայտը տակաւին վարույթ չէ ընդունուած եւ նախնական ուսումնասիրութեան փուլին մէջ է:

Դատարանի դիմած պատգամաւորներուն անունները ի յայտ

կու գան հայցի վարույթ ընդունուելու պարագային: Մինչ այդ, «Հայաստան» եւ «Պատիւ Ունեմ» խմբակցութիւններու պատգամաւորներուն մեծ մասը կը վիճարկէ օրէնքի մը սահմանադրականութիւնը, որ անմիջապէս կը վերաբերի իրենց պատգամաւոր գործընկերներու անձնական շահերուն:

«Ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման մասին» օրէնքը ընդունուած է 2020 թուականի Ապրիլ 16-ին: Ըստ օրէնսդրական փաթեթի հիմնաւորման, «առանց մեղադրական դատավճռի ակտիւների բռնագանձման մեխանիզմը... թոյլ է տալիս անօրինական ճանապարհով ստացուած գոյքի վրայ արգելանք կիրառել եւ այն բռնագանձել առանց անձի նկատմամբ մեղադրական դատավճռի կայացման: Սա յատկապէս կարեւոր գործիք է, այն դէպքերի համար, երբ քրէական հետապնդումն իրականացնելն անհնար է առարկայական պատճառներով»:

Ոչ Թէ Լրագրողներու Միութեան Համագումար Էր, Այլ Քոչարեանի Եւ Սերժ Սարգսեանի Քարոզիչներու Միութիւն. Աշոտ Մելիքեան

Յունուար 29-ին Լրագրողներու Միութեան 13-րդ համագումարին Սաթիկ Մէյրանեանը 92 կողմ ձայնով կրկին դարձաւ Հայաստանի Լրագրողներու Միութեան նախագահ: Լրագրողներու Միութեան նախագահի պաշտօնին այլ թեկնածու չէր առաջադրուած:

Լրագրողներու Միութեան ու միութեան նախագահի ընտրութեան մասին՝ Խօսքի Ազատութեան Պաշտպանութեան Կոմիտէի նախագահ Աշոտ Մելիքեան ըսած է. «Ես իմ անձնական կարծիքն ասեմ, որ դա ոչ թէ Լրագրողների Միութեան համագումար էր, այլ աւելի շատ՝ Ռոպերթ Քոչարեանի եւ Սերժ Սարգսեանի քարոզիչների միութիւն էր, որը հաւաքուել էր իր հերթական անելիքները որոշելու եւ իրենց ճամբարին սպասարկող այդ կազմակերպութեան ղեկավար ընտրելու: Ես կարծում եմ, որ այդ հաւաքը ամենեւին էլ չնպաստեց նրան, որպէսզի Լրագրողների Միութիւնն իր օրինականութիւնը վերականգնի: Ինչպէս յիշուած ենք՝ Սաթիկ Մէյրանեանը դեռ Սերժ Սարգսեանի օրօք կարգուեց Լրագրողների Միութեան նախագահ՝ ոչ-օրինական համագումարի կողմից: Այն ժամանակ պատուիրակներ չէին ընտրուել, եւ այդ մեծ կազմակերպութեան ճակատագիրը որոշել էին ընդամենը 57 ձայնով: Ես կարծում եմ՝ ոչ-օրինական ձեւաւորուած Լրագրողների Միութեան կազմակերպած յաջորդ համագումարը նոյնպէս պէտք է հա-

Խօսքի Ազատութեան Պաշտպանութեան Կոմիտէի նախագահ Աշոտ Մելիքեան

մարուի ոչ-օրինական: Համագումարը կայանալուց առաջ պէտք է ընտրուէին պատուիրակներ: Ես չեմ կարծում, որ պատուիրակներն ընտրուելու դէպքում կարող էին լինել այդ կազմով: Իմ կարծիքը այդ կազմակերպութեան վերաբերեալ մնում է անփոփոխ, ու կարծում եմ, որ դա ուղղակի քաղաքական երկու ճամբարը սպասարկող քարոզիչների միութիւն է: Համագումարի անցկացման վայրն էլ էր շատ յատկանշական՝ «հրեբունի Փլազա», որը, ըստ «Հետք» ելեկտրոնային պարբերականի հրատարակած ցուցակի, Քոչարեանների սեփականութիւններից մէկն է»:

լէ, որ ընտրուած դատաւորները վերապատրաստում պիտի անցնին Արդարադատութեան ակադեմիային մէջ:

Ըստ գործող օրէնքին, ապօրինի գոյք ունեցող պաշտօնէն կրնայ համաձայնիլ գոյքին 75 տոկոսը վերադարձնել պետութեան, սնօրինել 25 տոկոսը եւ այդպիսով

կանխել գործը դատարան ուղարկելը, ուր պարտուելու պարագային հնարաւոր է կորսնցնել գոյքը 100 տոկոսով: Սակայն Հայաստանի մէջ, ուր նախկին պաշտօնէններէն շատերը յայտնի են իրենց շքեղ առանձնատուններով եւ այլ ունեցուածքով, չկայ գոնէ մէկ ապօրինի գոյքի աւարտած վարույթ:

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստան Պիտի Ունենայ Արհեստավարժ Բանակ, Յայտարարեց Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան

Հայաստանի Հանրապետութիւնը պիտի ունենայ արհեստավարժ բանակ, եւ կառավարութիւնը այդ աշխատանքը պիտի կատարէ առանց յոգնելու, առանց ընկճուելու եւ առանց յոռետեսութեան՝ ապագայ անվտանգային միջավայրը կառուցելու ճանապարհին լաւատեսութեամբ գինուած, յայտարարեց Նիկոլ Փաշինեան՝ Հայաստանի Զինուած Ուժերու կազմաւորման 30-րդ տարեդարձին առիթով իր շնորհաւորական ուղերձին մէջ:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան

պատկառանքը բանակին նկատմամբ: «Խոնարհուում եմ մեր հերոս նահատակների առաջ. նրանց յիշատակն անմահ է, գործը՝ սրբազան: Աստուած պահապան Հայոց բանակին», ըստւած է Փաշինեանի ուղերձին մէջ:

Բանակի օրուան առիթով, Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոսը, փոխվարչապետ Մհեր Գրիգորեանը, արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանը, բարձրաստիճան այլ պաշտօնեաներ այցելած են «Եռաբլուր» գինուորական պանթէոն, յարգանքի տուրք մատուցած են զոհուածներու յիշատակին:

Քանի որ Պաշտպանութեան Նախարարութեան շարք մը բարձրաստիճան պաշտօնեաներ «Քովիտ»ով վարակուած են, յետաձգուած է Զինուած Ուժերու կազմաւորման 30-ամեակին նուիրուած ընդունելութիւնը: Նշուած է, որ ընդունելութեան հիւրերուն մէկ մասը եւս տեղեկացուցած են, որ «Քովիտ»ով վարակուած են:

Վարչապետը ընդգծեց՝ բանակին մարտունակութիւնը, սպառազինութիւնը, ծառայութեան պայմանները բարելաւելը իրենց առաջնահերթութիւնն է:

2018 թուականէն սկսեալ գինուորներու ընկերակցացումը պայմաններու բարելաւման գործընթացը կը կրէ շարունակական բնոյթ, շեշտած է կառավարութեան ղեկավարը՝ շարունակելով, որ իւրաքանչիւր գինուոր, սպայ պէտք է զգայ պետութեան աջակցութիւնը, եւ այդ գործին մէջ պիտի ըլլան հետեւողական:

«Զինուորական, սպայական ծառայութիւնը պիտի լինի հանրային առանձնայատուկ յարգանքի եւ պատկառանքի առարկայ, ինչը պիտի արտայայտուի նաեւ գինուորական յոգների եւ նրանց ընտանիքի անդամների ընկերային յատուկ երաշխիքների համակարգով», իր ուղերձին մէջ նշած է վարչապետը՝ շեշտելով, որ զուգահեռ պիտի բարձրանան նաեւ ծառայութեան գնահատման՝ մտաւոր, արհեստավարժ, ֆիզիքական ու հոգեբանական պատրաստութեան չափանիշերը, եւ այս կէտերուն վրայ պէտք է յենուի հանրային յարգանքն ու

Ռուսաստանը SWIFT-էն Անջատելը Ծանր Հետեւանքներ Պիտի Ունենայ ԶՅ Դրամատնային Համակարգին Վրայ

Արեւմուտքին կողմէ Ռուսաստանի նկատմամբ նոր պատժամիջոցներու կիրառումը բացասական ազդեցութիւն պիտի ունենայ նաեւ Հայաստանի տնտեսութեան ու դրամատնային համակարգին վրայ: Կեդրոնական դրամատան նախագահ Մարթին Գալստեան ըսաւ, որ ազդեցութեան չափը կախուած պիտի ըլլայ անկէ, թէ ինչ պատժամիջոցներ պիտի կիրառուին Ռուսաստանի նկատմամբ:

Կեդրոնական դրամատան նախագահ Մարթին Գալստեան

Ֆինանսական հատուածից եկող վտանգները շատ աւելի մեծ են, որովհետեւ մեր յարաբերութիւնները սպասարկուած են նաեւ ռուսական դրամատնների միջոցով: Արդեօք այդ ռուսական դրամատնների նկատմամբ որոշակի սահմանափակումներ կիրառուելը նաեւ անդրադառնալով է Հայաստանի վրայ հայցելային սահմանա-

«Եթէ վերաբերեն անհատներին, դա այլ հարց է, եթէ պատժամիջոցները ներառեն նաեւ ֆինանսական հատուածը, բնականաբար Ռուսաստանում ամենայն հաւանականութեամբ տեղի կ'ունենայ ազգային արժույթի արժեզրկում, ինչի հետեւանքով մենք մեր մրցունակութիւնը կը կորցնենք Ռուսաստանի Դաշնութեան տնտեսութեան հանդէպ: Ֆինանսական հատուածից եկող վտանգները շատ աւելի մեծ են, որովհետեւ մեր յարաբերութիւնները սպասարկուած են նաեւ ռուսական դրամատնների միջոցով: Արդեօք այդ ռուսական դրամատնների նկատմամբ որոշակի սահմանափակումներ կիրառուելը նաեւ անդրադառնալով է Հայաստանի վրայ հայցելային սահմանա-

Տեղեկութիւն կայ, որ Ռուսաստանը կրնան անջատուիլ նաեւ SWIFT համակարգէն: Անդրադառնալով այս հարցին, թէ այդ ի՞նչ հետեւանք պիտի ունենայ Հայաստանի դրամատնային համակարգին վրայ, Կեդրոնական դրամատան նախագահը ըսաւ. «Մէկ բառով պատասխանեմ՝ ծանր»:

Պարուն Դեռ Զէ Յստակացուցած՝ Սահմանազատման Հարցով Առաջարկները

Պաշտօնական Երեւանը կը փորձէ պարզաբանումներ ստանալ, թէ սահմանազատման եւ սահմանազման հարցով Հայաստանի առաջարկներէն յատկապէս որն է անընդունելի Պաքուի համար: Եռաբլուրի մէջ լրագրողներուն հետ ձեպագրոյցին ընթացքին ըսաւ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանը:

ՀՀ արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեան

«Ի՞նչ պահով են անընդունելի իրենց համար, հաւանաբար նկատի ունէք. մենք յստակացումները դեռ չունենք, ճշգրտման փուլում են այդ յստակացումները: Քննարկում անընդհատ կայ, քննարկումը շարունակուած է, եւ Զեր հնչեցուցած հարցում, ըստ էութեան, պատասխանը կայ, հիմա մենք փորձում ենք պարզաբանումներ ստանալ, թէ յատկապէս որ մասն է անընդունելի, ինչ հիմնաւորմամբ, եւ ըստ այդմ ինչպիսի նոր լուծումներ կարող են լինել», նշեց նախարարը:

յեւլային ետքաշման եւ յաւելեալ անվտանգութեան մեխանիզմներու ստեղծման հայեցակարգէն:

Արտաքին գործերու նախարարը պնդեց՝ այս պահի դրութեամբ Անթալիոյ համաժողովին մասնակցութեան վերաբերեալ վերջնական որոշում չկայ: Մարտ 11-13-ին կայանալիք համաժողովին Հայաստանը հրաւիրելու մասին անցեալ շաբաթ յայտնած էր Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարը: Շաբաթասկիզբի առցանց սառլիսին, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ըսաւ՝ մեծ է հաւանականութիւնը, որ Հայաստանը ընդունի Թուրքիոյ հրաւերը:

Պորիս Ծոնսըն Կը Վերահաստատէ Միացեալ Թագաւորութեան Աջակցութիւնը Խաղաղութեան Հասնելու ՀՀ Ջանքերուն

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին շնորհաւորական ուղերձ յղած է Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետ Պորիս ձոնսընը՝ երկու երկիրներուն միջեւ դիւանագիտական շարաբերութիւններու հաստատման 30-ամեակին առթիւ:

Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետ Պորիս Ծոնսըն

ձոնսըն ընդգծած է Հայաստանի հետ յարաբերութիւններուն կարեւորութիւնը Միացեալ Թագաւորութեան համար:

«Այս նշանակալից տարեդարձին առիթով կը փափաքիմ վերահաստատել Միացեալ Թագաւորութեան աջակցութիւնը Հայաստանի ջանքերուն՝ միջազգային համագործակցութեան միջոցով հասնելու խաղաղութեան, կայունութեան եւ բարգաւաճման, ինչպէս նաեւ անվտանգութեանը կրճատելու յանձնառութեան: Կլիմայի փոփոխութեան համագումարի 26-րդ զագաթաժողովին Հայաստանը արժէքաւոր ներդրում ունեցած է կլիմայի փոփոխութեան դէմ համաշխարհային պայքարին, եւ Միացեալ Թագաւորութիւնը պատրաստակամ է աջակցելու ձեզ այդ յաւակնոտ նպատակներուն հասնե-

լու գործին մէջ: Միացեալ Թագաւորութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան գործընկերն է եւ պիտի շարունակէ մնալ այդպիսին: Լիւյսլյա եմ, որ մեր գործընկերութիւնը շարունակական զարգացում կ'ապրի զայլք տարիներուն», նշուած է Անգլիոյ վարչապետին ուղերձին մէջ:

ԼՂ Կարգավիճակի Հարցը Լուծուած Զէ

Շարունակուած է 1-էն եալ Նահանգներու՝ որպէս ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակի համանախագահող երկրի դերն ու առաքելութիւնը: Դեպքան Թրէյսին փոխվարչապետին հետ սահմակարծիք եղած է՝ Լեւոնային Ղարաբաղի կարգավիճակին հարցը լուծուած չէ, եւ այդ գործընթացը պէտք է իրական-

նացուի ԵԱՀԿ Մինսքի խմբակի համանախագահութեան մանտաթի ներքոյ: Հանդիպման աւարտին կողմերը վերահաստատած են իրենց պատրաստակամութիւնը՝ նպատակու Հայաստան-ԱՄՆ աշխատանքային յարաբերութիւններու սերտացման ու երկկողմ կապերու զարգացման:

«Expo 2020 Dubai» Յուզահանդեսին Նշուած Է Հայաստանի Ազգային Օրը

«Expo 2020 Dubai» համաշխարհային ցուցահանդեսին կը նշուի Հայաստանի ազգային օրը

Յունուար 30-ին «Expo 2020 Dubai» համաշխարհային ցուցահանդեսին նշուած է Հայաստանի ազգային օրը:

Միջոցառումը մեկնարկած է ցուցահանդեսի գլխավոր՝ Ալ Վասլ Փլազա կեդրոնական հրապարակին մէջ: Ելոյթ ունեցած է ՀՀ տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեանը, կարեւորած է աշխարհի մէջ գիտութեան, մշակոյթի եւ արհեստագիտութիւններու զարգացման գործին մէջ հայ գիտնականներու եւ նորարարներու անգնահատելի ներդրումը՝ ներկայացնելով նորարարութիւններ, որոնք բեկումնալին եղած են մարդկութեան յառաջընթացին համար:

Մշակութային երեկոն բացած է Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նուագախումբը, որ բազմաթիւ հիւրերու եւ տարբեր երկիրներէ ժամանած այցելուներու համար ներկայացուցած է «Խաչատուրեան ձագ» համերգային ծրագիրը: Ելոյթ ունեցած են նաեւ «Բարեկամութիւն» պարարուեստի պետական համոյթը, Արտօ Թունճպոյաճեանը եւ Դաւիթ Սուքիասեանը:

Եւրոպական Խորհրդարանը Հաստատեց

Շարունակուած էջ 1-էն

եան ընդդիմութիւնը ընդունեց արդիւնքները իրաւական ճանապարհով զանտնք վիճարկելէ յետոյ եւ չպոյժութեց խորհրդարանի աշխատանքը:

Միաժամանակ, ԵՆԽՎ-ն իր ամսական քննարկումները կը յայտնէ այն քաղաքական միջոցառումները, որոնք ներքոյ կայացան 2021-ի արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւնները՝ ծայրայեղ բեւեռացուածութիւն եւ ընտրութիւններու հիմնական մասնակիցներուն միջեւ սուր հոգեւորականութիւն: ԵՆԽՎ-ն կոչ կ'ընէ Հայաստանեան քաղաքական ուժերուն՝ փոխելու նման քաղաքական մշակոյթը:

Փաստաթուղթով ԵՆԽՎ-ն կոչ կ'ընէ Հայաստանի իշխանութիւններուն՝ աւարտին հասցնելու ընտրական օրէնսդրութեան բարեփոխումները՝ համաձայն վեներտիկի յանձնաժողովի եւ ԵԱՀԿ/ԺՎՄԻԳ-ի առաջարկութիւններուն: Մասնաւորապէս՝ յստակ իրաւական սահմանում ապահովել նախընտրական ծախսերուն վերաբերեալ, վերացնել երկքաղաքացիութիւն ունեցող անձերու նկատմամբ առկայ արգելքը, որպէսզի անոնք եւս կարենան առաջադրուիլ ընտրութիւններուն ժամանակ, սուգանք սահմանել նախընտրական քարոզարշաւի ժամանակ զրպարտութեան համար, թոյլ տալ ընտրողներուն իրաւական ճանապարհով վիճարկել իրենց տեղամասերուն մէջ ընտրութիւններուն արդիւնքները: Յաջորդ մեծ հատուածը կը

վերաբերի դարաբաղեան հակամարտութեան, որուն վերաբերեալ փաստաթուղթը կոչ կ'ընէ համելու «Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան արդար եւ կայուն հանգուցալուծման» ԵԱՀԿ Մինսքի խումբի շրջանակներուն մէջ»:

ԵՆԽՎ բանաձեւը կը պահանջէ վերադարձնել հայաստանցի բոլոր ռազմագերիները՝ զինադադարի մասին 2020-ի Նոյեմբեր 9-ի եռակողմ յայտարարութեան 8-րդ կէտին համաձայն: Մշակութային եւ կրօնական ժառանգութեան պաշտպանութեան մեխանիզմ հիմնել: Ձերք մնալ հայ-ատրպէյճանական յարաբերութիւնները սրող յայտարարութիւններէ եւ գործողութիւններէ: Հայաստանին կոչ կը կատարուի յանձնելու ակնապատ դաշտերու բոլոր քարտէզները:

Մամուլի ազատութեան մասով, նշելով որ Ղարաբաղեան պատերազմէն յետոյ, ի պատասխան աննախադէպ ապատեղեկատուութեան եւ ատելութեան խօսքի տարածման, Հայաստանի իշխանութիւնները մեծցուցին վիրաւորանքի ու զրպարտութեան համար սուգանքի չափը, ինչպէս նաեւ քրէականացուցին պետական պաշտօնեաներուն ծանր վիրաւորանք հասցնելը, ԵՆԽՎ-ն կը կրկնէ իր դիրքորոշումը, որ զրպարտութիւնը պէտք է քրէականացուի, եւ պաշտօնական Երեւանին կոչ կ'ընէ համոզուելու, որ խօսքի ազատութեան ու անձի արժանապատուութեան պաշտպանութեան միջեւ հաւասարակշռութիւնը պահպանուած է:

Անդրանիկ Քոչարեան Ընդունած Է ՍԴՀԿ Ատենապետ Համբիկ Սարաֆեանը

Անդրանիկ Քոչարեան եւ Համբիկ Սարաֆեան հանդիպումի ընթացքին

Յունուար 27-ին Ազգային Ժողովի Պաշտպանութեան եւ անվտանգութեան հարցերու մշտական յանձնաժողովի նախագահ Անդրանիկ Քոչարեան ընդունած է Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Համբիկ Սարաֆեանը:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են Հայաստանի անվտանգութեան ոլորտին մէջ աշխարհասփիւռ հայութեան ներգրաւման առնչուող հարցեր, ինչպէս նաեւ եռամսեայ վարժական հաւաքներուն Սփիւռքի մասնակցութեան հնարաւորութիւնները:

Միջազգային Կարճ Լուրեր

- Ռուսաստանի մէջ օրական միջին հաշուով 30,000 անձեր կը վարակուին քորոնա համավարակով: ***
- Անգլիայէն ստացուած լուրերուն համաձայն Միացեալ Թագաւորութեան կողմէ Ռուսաստանի դէմ պատժամիջոցներ որդեգրուած են Փետրուարի 1-էն սկսեալ: ***
- Խրուաթիա որոշած է իր զինուորները ետք քաշել ՆԱԹՕ-էն, եթէ Ռուսաստան-Ուքրանիա ընդհարում մը սկսի: ***
- Օմիգրոն կոչուող նոր համավարակը արագօրէն տարածուելէ ետք, սկսած է արագօրէն նաեւ անկում կրել: ***
- Իրան շուրջ 10 օրէ ի վեր դադրեցուցած է կազմ մատակարարումը Թուրքիա: Դէպի Թուրքիա ներմուծուած կազը կը կազմէ 28.3 տոկոսի բարձր համեմատութիւն, որ շատ կարեւոր է երկրի արդիւնաբերութեան համար: ***
- Իսրայէլ որոշած է իր աշակցութիւնը բերել Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու անվտանգութեան կարիքներուն: ***
- Հիւսիսային Քորէան դարձեալ հերթական հրթիռներ արձակելու սկսած է ձաբոնի ուղղութեամբ: Այս առթիւ յատուկ նիստի հրաւիրուած է ձաբոնի Ազգային Անվտանգութեան Խորհուրդը: ***
- Վիեննայի մէջ կայանալիք Եւրոպական Միութեան եւ Իրանի միջեւ առկա հարցերու հիւլէական բանակցութիւնները, առժամաբար չետաձգուեցան քանի մը շաբաթով, կողմերու համաձայնութեամբ: ***
- Սուրիոյ մէջ Տահէշ ահաբեկչական խումբի կարգ մը անդամներ, փորձած են երկրէն խոյս տալ դէպի Եւրոպա եւ ԱՄՆ: Կ'ըսուի թէ 750 ահաբեկիչներ ներկայիս վերահաստատուած են Սուրիոյ մէջ: ***
- Գանատայի վարչապետ ձասթին Թրուսօն յայտարարեց որ ինք դրական վարակուած է քովիտ-էն, հակառակ այն իրողութեան որ ինք քանի մը անգամ պատուաստուած էր եւ «Խթանուած» ալ էր: ***
- Ֆիլիբիններու կառավարութիւնը յայտարարեց որ Փետրուարի 1-էն սկսեալ երկիրը բաց պիտի ըլլայ ընդունելու միջազգային զբօշար-ջիկներ: ***
- Moderna պատուաստը լրիւ վաւերացումի ենարկուելով վերահաստատուեցաւ անոր գործածութիւնը ԱՄՆ-ի մէջ: ***
- Զինաստանէն ստացուած տեղեկութեանց համաձայն՝ քովիտ -19 համաճարակը իր բաժրբազոյն կէտին հասած է 2020-էն ի վեր: ***
- Ֆրանսայի նախագահական ընտրութեան նախօրեակին արդարատաւութեան նախկին նախարարուհի Քրիսթինա Թօպիրան, առաջնային ընտրութիւններուն յաղթած է որպէս ձախակողմեան թեկնածու: Այժմ նախագահ Մաքրօն տակաւին վերընտրութեան իր թեկնածութիւնը չէ որոշած: ***
- Վրաստանի պատկան մարմինները մեծ քանակութեամբ դեղօրայք ստացան Միջազգային Առողջապահութեան կազմակերպութեան, պայքարելու համար քորոնա ժահրին դէմ:

«Շախմատի Սրցաշար Չի, Որ Մեր Բանագնացը Մի Սխալ Թոյլ Տա՝ Թուրքն Առաւելութիւն Ստանա»

ՄԴՅ Ատենապետ Յամբիկ Սարգսեանը՝ Հայ-թուրքական Յարաբերութիւնների, Ցեղասպանութեան ճանաչման Եւ Հայ Դատի Մասին

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՐԳՅԱՆ

ՄԴՅ Ատենապետական վարչության ատենապետ

«Իրականութեան մէջ, ես պիտի համաձայնեմ վարչապետի ասածի հետ, որովհետեւ, երբ 1998 թուականին յայտարարուեց, որ Յեղասպանութեան ճանաչման հարցը դառնալու է արտաքին քաղաքականութեան հայեցակարգի մաս, մենք յոյս ունէինք, որ նաեւ դրա հետ կապուած ինչ-որ քաղաքականութիւն պէտք է մշակուի: Եւ երկար տարիներ, երբ մենք համահայկական խորհրդաժողովների ենք մասնակցել, այդ հարցի շուրջ քննարկումներ ենք ունեցել, հարցադրումներ արել, որովհետեւ բաւարար չի միայն վերնադրային ասել, որ Հայաստանը պիտի հետապնդի, այլ նաեւ գործնական միջոցներ էր պէտք ձեռնարկել: Եւ, ըստ էութեան, իսկպէս սփիւռքն է եղել շարժիչ ուժը՝ 1965 թուականից սկսած, Յեղասպանութեան ճանաչման հետապնդման գործի մէջ եւ Հայաստանը ինչ-որ չափով ողջունողի դերի մէջ է եղել:»

Aravot.am-ի հետ գրոցում ասաց ՄԴՅ ատենապետ Համբիկ Սարգսեանը՝ անդրադառնալով Նիկոլ Փաշինեանի վերջին յայտարարութիւններին եւ յաւելելով, որ թերեւս չարժեք հարցը հրապարակային քննարկման առարկայ դարձնել: Նիկոլ Փաշինեանը, յիշեցնենք, իր վերջին ասուլիսում, անդրադարձել էր Հայ Դատին եւ Յեղասպանութեան ճանաչման հարցերին: «Հարցեր կան, որոնք տարօրինակ են, որովհետեւ ՀՀ-ն երբեք Հայ դատի քաղաքականութիւն չի վարել: Աւելին՝ օրինակ, 2005-ին Ռոբերտ Քոչարեանը հրապարակային յայտարարել է, որ Հայաստանը թուրքիայից տարածքային պահանջներ չունի: Ըստ էութեան, այս յայտարարութեանը յղում է

արել նաեւ Սերժ Սարգսեանը: ՀՀ-ն երբեք Հայաստան-թուրքիա սահմանը կասկածի տակ չի առել: Չէք գտնի ՀՀ որեւէ ղեկավար, որը կասկածի տակ է առել այդ սահմանը», - ասել էր վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը: Ինչ վերաբերում է ցեղասպանութեան ճանաչմանը, Փաշինեանն ասել էր, որ իրենց դիրքորոշումը կառավարութեան ծրագրով արտայայտել են եւ յաւելել. «Ի վերջոյ պէտք է խոստովանել, որ ցեղասպանութեան ճանաչման գործընթացի շարժիչ ուժը միշտ էլ եղել է սփիւռքը եւ սփիւռքի կազմակերպութիւնները»: Համբիկ Սարգսեանի գնահատմամբ, այստեղ մէկ այլ՝ աւելի կարեւոր ինդիկատորն, որն իր կուսակցութիւնը մշտապէս բարձրաձայնել է՝ չի կարելի թոյլ տալ, որ Հայաստանն իբրեւ պետութիւն օգտագործի իր քաղաքական կապիտալը մի ինդիկատորն, որը պետութեան քաղաքականութեան տեսանկիւնից խնդրայարոյց է եւ երկրի քաղաքական ղեկավարութեանը կարող է անյարմար դրութեան մէջ դնել: Այս հարցը ՄԴՅ-ն նաեւ Համահայկական խորհրդում է բարձրացրել, որը, սակայն, այդպէս էլ չկազմաւորուեց: Իրենց պատկերացմամբ, խորհրդում պէտք է դերաբաշխում լինէր եւ Յեղասպանութեան ճանաչման հարցում Սփիւռքը պէտք է առաջնորդող լինէր, իսկ Հայաստանն իր քաղաքականութիւնը պէտք է կառուցէր Հայաստանի եւ Արցախի շահերից ելնելով: «Յեղասպանութեան ճանաչման փուլը պետականօրէն հետապնդելն անիմաստ է: Բաց յետոյ, վերջիվերջոյ մեր նպատակը նաեւ մեր իրաւունքների վերականգնումն է. մի կողմ թողնենք տարածքային պահանջները, խօսքս հատուցման մասին է: Մեր մտահոգութիւնն այն է եղել, որ վերնադրային է մնացել նաեւ հատուցումը, շեշտը դրուել է ճանաչման վրայ, որովհետեւ ինչ-որ չափով հաւատացել ենք, որ պիտի ճանաչու՞մը լինի, որ յետոյ հատուցումը պահանջենք: Այստեղ է, որ Հայաստանը, որպէս պետութիւն, միջազգային աստեանների, կառույցների հետ կարող է իր դերը ունենալ: Այսինքն, երբ իրաւական փաթեթը մենք կարողանայինք պատրաստել, որպէս հայ ժողովուրդ, այդ ժամանակ արդէն պարզ է, որ Սփիւռքը չի կարող ներկայացնել այն, ինչը որ Հայաստանը, որպէս պետութիւն կարող է ներկայացնել», - ասաց մեր գրոցակիրը:

Ինչ վերաբերում է թուրքիայից տարածքային պահանջներին, մեր գրոցակիրն ասում է, որ սինքրալներ չպէտք է ունենալ, առաւել իրատես պէտք է լինել. «Ամբոխավարական հոգեխառն յուզումներով» քաղաքականութիւն չպէտք է վարել: Ռոբերտ Քոչարեանի իշխանութեան տարիներին, Համբիկ Սարգսեանի գնահատմամբ, փորձ արուեց Սփիւռքին հաճոյանալու, ցոյց տալու, որ պետութիւնը զբաղուելու է այդ ինդիկատորով, սակայն, իրականում, 1998 թուականից սկսած՝ հարցը հայեցակարգային փուլ բերելու համար գործնական ոչինչ չարուեց: Խօսելով հայ-թուրքական յարաբերութիւնների կարգաւորման ներկայիս փուլի, յատուկ բանազանցներն անձերի շուրջ քննարկումներին մասին էլ, մեր գրոցակիրը միանշանակ է համարում հարեւանների հետ յարաբերութիւնների կարգաւորումը, մանաւանդ թուրքիայի: Խնդիրն այն է, որ մանաւանդ վերջին պատերազմով պայմանաւորուած, մեր

նախապաշարմունքները մեծացել են: Սակայն, ըստ նրա, պետականութեան տեսանկիւնից, քանի որ չկան յարաբերութիւններ, ուստի որեւէ բան կորցնելու հարց էլ չկայ. «Ձրոյցից աւելի ցածր իրավիճակ չի կարող ստեղծուել: Ուրեմն, ջանք պէտք է լինի՝ յստակ ունենալ հայեցակարգը եւ մեր պատկերացումները՝ Հայաստան-թուրքիա յարաբերութիւնների վերաբերեալ եւ գնալ բանակցութիւնների: Բանագնացի կամ բանագնացների պատրաստուածութեան վերաբերեալ, գիտէք, սա շախմատի մրցաշար չի, որ մեր բանագնացը մի սխալ թոյլ տա եւ թուրքն առաւելութիւն ստանայ: Շատ աւելի կարեւոր է, թէ ինչպիսի՞ թիւ է հաւաքուած այս գործով զբաղուող եւ ինչպիսի՞ վերլուծութիւններ են անում այդ մարդիկ՝ ստացուած տեղեկութիւնների վերաբերեալ, թէ ինչպիսի՞ պատկերացումներ ունենք մենք, ինչպիսի վտանգաւորութիւններ կարող են ստեղծուած լինել, որպէսզի Հայաստանը կարողանայ այս իրավիճակում շահեկան արդիւնքների հասնել: Այսինքն, ես չեմ պատկերացում, որ ինչ-որ պայմաններ թուրքիան ասի, պէտք է այդպէս անել, միայն թէ սահմանը բացուի: Իհարկէ, չի կարելի այդպէս անել: Թէ ի՞նչն է ստիպել թուրքիային այժմ Հայաստանի հետ բանակցութիւնների գնալ՝ առանց նախապայմանների, ինչպէս ներկայացնում է պաշտօնական երեւանը եւ ինչո՞ւ 2009-ին Սփիւռքում չէին ընդունում հայ-թուրքական արձանագրութիւնները, ձուեր էին նետում նախագահ Սերժ Սարգսեանի վրայ, իսկ հիմա, այլ մօտեցում են դրսեւորում:

ՆԵՂԼԻ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
«ԱՌԱԽՕՏ»

Հայաստանի Ազգային Շահերուն Դէմ

Շարունակուած էջ 1-էն

նավարութեան ուղղուած կարգ մը թելադրանքներ՝ փոփոխութեան ենթարկելու ընտրական օրէնագիրքը ու արտօնելու երկքաղաքացիներու մասնակցութիւնը ընտրութիւններուն, ինչպէս նաեւ ապաքրէականացնելու պետական պաշտօնեաներու նկատմամբ հասցուած ծանր վիրաւորանք: Ինչպէս առաջին, նոյնպէս ալ երկրորդ գեկոյցը մեծ մասամբ դրական են Հայաստանի վարած ներքին ու արտաքին քաղաքականութեան նկատմամբ: Նախկին իշխանութիւններու օրով մնան գնահատականներու երբեք չէ արժանացած Հայաստանը եւ միջազգային բոլոր գեկոյցներուն մէջ մեծ մասամբ արժանացած է քննադատութիւններու: Եւստիվ-ի գեկոյցին դէմ քուէարկած են բնականաբար Ատրպէյճանն ու Թուրքիան ներկայացնող պատգամաւորները, որոնց զարմանալիօրէն միացած է նաեւ Հայաստանի պատմափորձական մաս կազմող ընդդիմադիր պատգամաւորը, որ անդամ է նախկին նախագահ Սերժ Սարգսեանի հովանաւորած «Պատիւ Ունեմ» խմբակցութեան: Այս քուէարկութեան առթիւ բարձրացած աղմու-

կէն ու մեղադրանքներէն ետք, պատգամաւորի այլ կուսակիցները օգնութեան հասնելով կը փորձեն արդարանալ թէ, իրենց ընկերը դէմ քուէարկած է համաձայն չըլլալով գեկոյցին մէջ ժողովրդավարութեան մասին տրուած գնահատականներուն հետ: Սակայն, անհասկանալի կը մնայ թէ այդ պարագային ինչո՞ւ ձեռնպահ չմնալ ու չմատուցիլ մնացնալ մար վիճակի: Դէմ քուէարկելով անոնք դէմ կը քուէարկեն նաեւ գերիներու ազատ արձակման եւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցի արդար լուծման՝ Մինսքի հումբի հովանիին տակ: Անցեալին, Եւստիվ-ի նիստերուն ընդդիմադիր ներկայացուցիչները կը միանային իշխանական պատգամաւորներուն եւ մէկ ճակատով կը ներկայանային միջազգային ատեաններուն մօտ: Այսօրուայ իշխանութիւնները «ապագային» ու «դաւաճան» կոչողները, անգամ մը եւս ցոյց տուին իրենց իսկական դիմագիծը, փաստելով որ, նախկին աթոռներուն վերադառնալու համար պատրաստ են գործելու Հայաստանի ու Հայութեան շահերուն դէմ: Գ. Խոտանեան
«ՄԱՍԻՍ»

ՔՊ-ն Նախագահի Թեկնածու

Շարունակուած էջ 1-էն

Նախքան Փաշինեանի կառավարութեան մաս կազմելը, մասնագիտութեամբ տնտեսագէտ ինչպէս տուրեանը հիմնականին մէջ դրական արտայայտուած էր այժմու իշխանութիւններուն տնտեսական քաղաքականութեան մասին: 44-օրեայ պատերազմէն յետոյ, երբ տարածաշրջանի ապաշրջափակման թեման դարձաւ թիւ մէկ քննարկման առարկայ, ինչպէս տնտեսաբանը «Ազատութեան» յայտարարած էր՝ եթէ պէտք է ճանապարհը բացուի եւ ներդրումներ ըլլան, գուտ անտե-

սագիտօրէն տրամաբանական չէ արհեստական խոչընդոտներ ստեղծելը. «Էստեղ շատ կարեւոր հանգամանք է ի հարկէ քաղաքական գործօնը: Եւ քաղաքական գործօնն է, որ մինչեւ հիմա խանգարել է, այդ քսան տարիների ընթացքում շահարկուել է եւ ոչինչ չի արուել: Ես նորից եմ կրկնում՝ պէտք է էնպիսի մի իրավիճակում մենք լինէինք, երբ որ ապաշրջափակման հարցը արդէն օրակարգում լինէր, գործոցներից կամ դարակներից այս փաստաթղթերը պէտք է հանուեն, դնէին սեղանին ուղղակի»:

PACE Report: Armenia Has Made Significant Progress in the Development of Democracy

BRUSSELS — The Parliamentary Assembly of the Council of Europe (PACE) adopted a resolution on the Functioning of Democratic Institutions in Armenia, adopting all amendments proposed by the Armenian delegation and rejecting the amendments proposed by the Azerbaijani side, head of Armenia's delegation to PACE Ruben Rubinyan informs.

During the discussion, the co-rapporteurs and other speakers praised the democratic path and reforms chosen by Armenia.

The resolution mainly referred to the achievements of the democratic reform process in Armenia, future steps, electoral reforms, the mechanisms of checks-and-balances, judicial reforms, the general political atmosphere in the country, the situation of the media, as well as the strengthening of democratic culture in the political field.

In general, the Assembly welcomes the fact that Armenia has successfully emerged from the serious political crisis triggered by the outcome in the Nagorno-Karabakh conflict. The crisis was resolved with the

early elections in June 2021, which were organized in a democratic manner, notwithstanding the highly polarized environment.

The Assembly also welcomed the pursuit of reforms, the launch of new projects since the change of political leadership in 2018 and the degree to which Armenia has co-operated with the Council of Europe, including at the level of its parliamentary delegation.

The Assembly noted that the recent conflict had a major impact on Armenia, as described in its Resolution on "Humanitarian consequences of the conflict between Armenia and Azerbaijan / Nagorno-Karabakh conflict." In particular, it again expressed its consternation at the number of people killed from all sides and reiterated its demand for the return of all Armenian prisoners of war in accordance with paragraph 8 of the Trilateral Statement.

It also reaffirmed the importance of cultural and religious heritage and the urgent need to establish mechanisms required for its protection and

Continued on page 3

Azerbaijani Laundromat: UK Court orders Azerbaijani Politician to Forfeit £5.6m

A multimillionaire Azerbaijani politician and his family have been ordered to hand over £5.6m, UK's National Crime Agency informs.

Through the laundromat, money would be moved via a complex network of shell companies that operated bank accounts in Estonia and Latvia, a process known as layering. Some of these transfers were accompanied by documents, including invoices and contracts, purporting to support legitimate and very substantial business transactions.

A judge on Monday ordered that Javanshir Feyziyev and his family forfeit £5.63m held in various bank accounts after ruling the funds "arise from criminal conduct" and "money laundering".

The National Crime Agency (NCA) said Feyziyev, a serving member of the Azerbaijan parliament, brought millions of pounds of illicit wealth into the UK via the laundromat.

The money laundering scheme was revealed in 2017 when confidential banking records were leaked to the Danish newspaper Berlingske.

The data showed that the Azerbaijani leadership, accused of serial human rights abuses, systemic corruption and rigging elections, made more than 16,000 covert payments between 2012 and 2014 – worth on average about \$3m a day.

The National Crime Agency (NCA), which is investigating the in-

Continued on page 4

Ruling Party to Nominate Vahagn Khachatryan as Armenia's New President

YEREVAN — The ruling Civil Contract party of Prime Minister Nikol Pashinyan has named Vahagn Khachatryan as a candidate for the post of President of Armenia, the daily 'Haykakan Zhamanak' (Armenian Time) reported.

The largely ceremonial post became vacant after President Armen Sarkissian unexpectedly announced his resignation on January 22, citing a lack of constitutional powers. Sarkissian's successor is to be elected for a seven-year term by the Armenian parliament controlled by Pashinyan's Civil Contract party.

Vahagn Khachatryan is now the Minister of High-Tech Industry. He is not affiliated with a political party.

Vahagn Khachatryan was born in 1959 in the town of Sisian. In 1980 he graduated from the Yerevan Institute of National Economy with a degree in economics.

In 1992-1996 he served as Mayor

of Yerevan during former President Levon Ter-Petrosian's rule. In 1995 – 1999 he was a parliament member. In 2019-2021 he was a member of Armeconombank Management board. On August 4, 2021 he was appointed Minister of High-Tech Industry. Vahagn Khachatryan is married and has two children.

U.S. Ambassador Lynne Tracy: Nagorno-Karabakh's Status Has Not Been Resolved

YEREVAN -- Nagorno-Karabakh's status remains unresolved after the 2020 Armenian-Azerbaijani war, the U.S. ambassador to Armenia, Lynne Tracy, reportedly reiterated on Monday.

Tracy and Armenian Deputy Prime Minister Hambardzum Matevosyan discussed the conflict, among other issues, at a meeting in Yerevan.

An Armenian government statement on the meeting said Matevosyan praised the U.S. involvement in long-running international efforts to broker a Karabakh settlement.

"Ambassador Tracy concurred with the deputy prime minister: the issue of Nagorno-Karabakh's status is not resolved and that process must be carried out under the aegis of the co-chairmanship of the OSCE Minsk Group," added the statement.

Tracy already made such statements last year after U.S. President

Joe Biden said Washington remains committed to facilitating a "comprehensive" Armenian-Azerbaijani peace deal together with Russia and France, the two other co-chairs of the Minsk Group.

"We do not see the status of Nagorno-Karabakh as having been resolved," the envoy insisted on September 13 in remarks condemned by Azerbaijan.

The Azerbaijani Foreign Ministry echoed President Ilham Aliyev's claims that Azerbaijan's victory in the war put an end to the conflict.

Aliyev repeated those claims in early January. He also mocked the Minsk Group co-chairs and questioned the wisdom of their continued activities.

"They must not deal with the Karabakh conflict because that conflict has been resolved," Aliyev told

Continued on page 2

Ambassador Nina Hachigian Appointed to the U.S. Department of Defense Policy Board

WASHINGTON, DC -- Ambassador Nina Hachigian, who serves as the City of Los Angeles' Deputy Mayor for International Affairs, has been appointed to the U.S. Department of Defense Policy Board. Other members of the board include Madeleine Albright and Henry Kissinger, reports the Armenian Assembly of America.

A diplomat and politician who is the first Deputy Mayor of International Affairs in the City of Los Angeles, Hachigian has led a prolific career that includes a post as U.S. Ambassador to the Association of Southeast Asian Nations, where her strategic partnerships and initiatives resulted in her being awarded the U.S. Department of State's Superior Honor Award for her service.

Ambassador Hachigian has also served as a Senior Fellow and Senior Vice President at the Center for American Progress, and was co-director of Asia policy for the Obama campaign in 2012. Ambassador Hachigian was also the director of the RAND Center for Asia Pacific Policy, and served on the staff of the National Security Council in the Clinton White House from 1998-1999. She has written numerous books,

reports and articles.

She is the founder of WASA, Women Ambassadors Serving America, which consists of over 200 current and former Ambassadors, a co-founder of the Leadership Coalition for Women in National Security (LCWINS), a founding Board Member of the State Department's International Security Advisory Board, a member of the California 100 Commission, a Board Member of the Pacific Council on International Policy, and a member of the Council on Foreign Relations.

Parliament Chairman Alen Simonyan Assumes the President's Duties Until New One Elected

YEREVAN — Speaker of the National Assembly Alen Simonyan has assumed the duties of the President as Armen Sarkissian's resignation enters into force. The Speaker signed a protocol on the termination of ex-president's powers.

"Based on the resignation of the President of the Republic and guided by the requirements of Article 142 of the Armenian Constitution, also the first part and the second paragraph of part 2 of Article 147 of the Constitutional Law on Rules of Procedure of the National Assembly the powers of President of the Republic Armen Sarkissian are terminated," the protocol says.

According to the Constitution, Alen Simonyan will fulfill the duties of the president until the newly-elected president takes office.

Armen Sarkissian stepped down as President of Armenia on Sunday, January 23, noting that "the decision is not emotional and follows a certain logic."

"The President does not have the necessary tools to influence the radical processes of domestic and foreign policy in these difficult times for the country and the nation. At this difficult time for our state, when national unity is needed, the presidential institution

should not be the target of gossip and conspiracy theories, thus diverting public attention from the most important issues," Sarkissian said.

Simonyan met with the President's Office today at the Presidential Palace.

Alen Simonyan attached importance to the continuous normal course of the Presidential Institute, expecting that until the election of a new President of the Republic, the President's Office will continue to fulfill its duties responsibly.

After the meeting, Alen Simonyan toured the presidential residence, got acquainted with the activities of the staff.

U.S. Ambassador Lynne Tracy

Continued from page 1

Azerbaijani television.

A senior Russian diplomat said a few days later that the U.S., Russian

and French mediators should be able to resume their visits to Nagorno-Karabakh as part of their peace efforts. Armenian officials backed that statement.

Consul General Armen Baibourtian and Assemblymember Chris Holden Discuss Prospects for California-Syunik Cooperation

LOS ANGELES — Consul General of Armenia in Los Angeles Ambassador Armen Baibourtian had a discussion with California State Assemblymember Chris Holden regarding launching of an institutionalized cooperation between California and Syunik.

The conversation focused on Assemblymember Holden's last year's resolution on the establishment of sister state/province relationship between the State of California and the Armenian southernmost Province of Syunik and prospect of implementation of cooperation projects.

The resolution was adopted at the California State Assembly on September 2, 2021. According to the established procedure, the resolution must also be approved by the California State Senate.

As far as the state legislative

session was adjourned in September 2021, the process has resumed with the commencement of the new session in January of the present year.

The resolution aims to create a basis for mutual interests and effective cooperation between the U.S. State of California and the Province of Syunik of the Republic of Armenia.

Moreover, it will serve as a stimulus to encourage and facilitate the implementation of mutually beneficial educational, economic, and cultural exchanges and programs.

Chris Holden was elected to the California State Assembly in 2014. He is a member of the California Armenian Legislative Caucus. Chris Holden has also served as the Mayor of Pasadena, a city which has a tangible Armenian population. He is the Chair of the California State Assembly's Utilities and Energy standing committee.

Boris Johnson Reiterates UK's Support for Armenia's Efforts to Achieve Peace, Stability and Prosperity

LONDON — The United Kingdom is, and will continue to be, a partner for the Republic of Armenia, UK Prime Minister Boris Johnson said in a congratulatory message to Prime Minister Nikol Pashinyan on the occasion of the 30th anniversary of establishment of diplomatic relations between the two countries.

Boris Johnson reiterated the importance that the United Kingdom attaches to the relationship with Armenia.

"Over the last 30 years the United Kingdom and the Republic of Armenia have worked together to develop an important partnership. On this significant anniversary I want to reiterate the United Kingdom's support for Armenia's efforts to achieve peace, stability and prosperity through international engagement and commitment to low carbon principles," he wrote.

"At the COP26 Summit, Armenia made a valued contribution to the global fight against climate change, and

the UK remains ready to help you achieve those ambitions," Johnson added.

"The United Kingdom is, and will continue to be, a partner for the Republic of Armenia. I look forward to the continued development of our partnership in the years ahead," the UK Prime Minister concluded.

The co-chairs had for decades travelled to Karabakh and met with its ethnic Armenian leadership during regular tours of the conflict zone. The visits practically stopped with the onset of the coronavirus pandemic and the subsequent outbreak of the Arme-

nian-Azerbaijani war.

The mediators planned to resume their shuttle diplomacy after organizing talks between the Armenian and Azerbaijani foreign ministers in New York in September. The trip has still not taken place, however.

Armenian National Day Celebrated at Expo 2020 Dubai

DUBAI— Armenia celebrated its Expo 2020 Dubai National Day on Sunday with Armenian colors, a spectacular performance that featured contemporary dance, music and acrobatic stunts from the country at the Dubai Millennium Amphitheatre.

The National Day of Armenia started in the morning with the ceremony of raising the Armenian tricolor under the state anthem of the Republic of Armenia.

Addressing the official ceremony, Armenia's Minister of Economy Vahan Kerobyan highlighted the invaluable contribution of Armenian scientists and innovators in the development of science, culture and technology in the world, presenting innovations that have been crucial for the progress of humanity.

He emphasized the privileges of Armenia's business and investment environment, especially the sectors of the economy that can be more attractive for foreign investors.

According to Minister Kerobyan, Armenia's participation in such large-scale exhibitions is important from the point of view of raising the country's awareness, establishing new cooperation and strengthening diplomatic relations.

The official ceremony was followed by a cultural program, which opened with a performance of the State Symphony orchestra of Armenia.

A lively colorful performance of Armenian contemporary dance, music and beautiful singing is expected throughout the day.

Armenian dance troupe Barekamutyun, dressed in costumes with traditional Armenian patterns, put on a lively, colourful show filled with captivating movement. Barekamutyun – the Armenian word for “friendship” – performed a stunning show earlier during Armenia's National Day ceremony at Al Wasl Plaza.

The dance ensemble has garnered worldwide recognition for its unique and vibrant array of folk and modern dances that represent the country's rich and ancient history and celebrate its innovative and bright future.

The Armenia Pavilion, located in the Opportunity District, invites guests to create a bond with the country as they discover its rich, historical past and modern reality, as one of the biggest providers of intellectual resources and technological development products.

The Press Collection of the Mekhitarist Library is Now Online

The Mekhitarist Congregation's journal collection and its portal website are now live, featuring digitized Armenian press published between 1794 and 1920, in a free and accessible format.

To date, the online library of the Mekhitarist press and its corresponding databases have been endowed with more than 400,000 pages of digitized Armenian newspapers and periodicals from the rich collection of the Mekhitarist Monastery of Vienna. The digitization of these materials and making them available to the public is made possible through the collaboration between the Mekhitarist Congregation, the Armenian Communities Department of the Calouste Gulbenkian Foundation and the Fundamental Scientific Library of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia.

The portal website gives the reader and researcher access to the Mekhitarist Congregation digital library content via one address: an address that directs

the visitor to all the digitized and indexed materials stored in the databases of the RA Fundamental Scientific Library. Digitization is continuous, and new materials will be added periodically as additional journals are digitized.

Addressing the great and immediate need for accessibility, the goal of the collaboration is to make this great pan-Armenian wealth of knowledge and collective heritage available to all free of charge, ensuring its wide and easy accessibility.

To read more about the project's objectives and to access the digitized materials, please visit the portal website and the respective databases here:

<http://www.mekhitaristlibrary.org/>

For further information on the programmes of the Armenian Communities Department of the Calouste Gulbenkian Foundation please visit: <https://gulbenkian.pt/armenian-communities/> and subscribe to our newsletter.

Unique Armenian Steel Tombstone Found in Tbilisi

TBILISI (Armradio) -- The tombstone of Egor (Gevorg) of the famous Loris-Melikov family with Armenian inscriptions was found during the renovation of one of the private houses in Tbilisi. Thanks to the efforts of Tbilisi-based Armenian public figure Levon Chidilyan, it was moved to the yard of St. Etchmiadzin Church in Havlabar.

“The tombstone is unique in several respects, it belongs to the Loris-Melikov family. We know who this man is, we know his roots. Secondly, it is made of steel, which is already rare. It's only in the yard of the Armenian church in Telavi that I have seen steel tombstones in Georgia,” Chidilyan said in an interview with Public Radio of Armenia correspondent Gita Elibekyan.

Lieutenant Colonel Gevorg Loris-Melikov was the Special Envoy of the Caucasus Viceroyalty in Tiflis (modern-day Tbilisi). His sons were high-ranking military men – Major General Hovhannes (Ivan) Loris-Melikov and Lieutenant Colonel Alexander Loris-Melikov.

The newly-found tombstone is a steel mold about 1.65 meters high, 80

meters wide, which was used as a building material. Gevorg Loris-Melikov died in 1860. The district (Eliava), where the tombstone was located did not exist at that time.

Chidilyan believes someone could have moved it to that neighborhood during the Reed Terror to use as building material.

Under the Communists, in the early 1930s, the churches were already closed, and their destruction had begun. Tens of thousands of tombstones from churchyards were used as building materials for the construction of the main buildings envisaged by the master plan of Tiflis.

During the renovations carried out in different parts of Tbilisi, more than 10 Armenian tombstones have been discovered in recent years. Representatives of the Armenian community save them from becoming construction waste by moving them to the Pantheon of Armenian Writers and Public Figures in Khojivank. Gevorg Loris-Melikov's steel tombstone with Armenian letters is in the yard of St. Etchmiadzin Church and is kept as a relic.

Armenia Has Made Significant Progress

Continued from page 1

restoration. It once again deplores the increasing number of speeches or acts that are not conducive to the easing of tensions or the establishment of normal relations between Armenia and Azerbaijan. In addition, the Assembly calls again on the Armenian authorities to release, without delay, all landmine maps in their possession to the Azerbaijani authorities.

It once again called for a just and lasting resolution of the Nagorno-Karabakh conflict, within the framework of the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) Minsk Group. Finally, it called for the implementation of the recommendations of the Commissioner for Human Rights contained in her memorandum on the humanitarian and human rights consequences of the conflict.

With regard to elections and electoral reform, the Assembly commended Armenia for the conduct of the last two national elections, held in December 2018 and June 2021, which were free of the irregularities that had tainted many elections in the past. As regards the snap election in June 2021, it is also pleased to note that the opposition has

accepted the results, after having used the legal means at its disposal to challenge them, and has not boycotted the new parliament's activities.

Overall, the Assembly welcomes the marked improvement in the electoral framework, both in terms of the legislation on political parties and the funding of electoral campaigns, and in terms of the voting system, as noted by the Venice Commission and the OSCE/Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR).

The Assembly called on the Armenian authorities to complete the reform of the electoral framework by taking on board the recommendations of the Venice Commission and the OSCE/ODIHR, in particular as regards providing a precise legal definition of campaign expenditure, abolishing the ban on bi-nationals standing for election, penalizing “slander” during election campaigns and enabling voters to challenge voting results in their constituency. It also calls on Armenia to implement the recommendation of the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe by ensuring all local elections are held on the same day and at least six months from parliamentary elections.

UCI Professor Diran Apelian and Wife Fund \$100,000 Endowment for Armenian Studies Graduate Students

IRVINE (UCInews) -- Diran Apelian, UCI Distinguished Professor of materials science & engineering, and his wife, Seta, a retired orthodontist, recently funded a \$100,000 endowment to support graduate students in UCI's Armenian Studies Program. The couple is committed to keeping Armenian history and the Western Armenian language alive.

"The program itself, and what it stands for, is critical for the survival of the Western Armenian language," said Diran Apelian. "We want to make sure that the Western Armenian language is sustained, and that, more importantly, young people who are in need will have the resources enabling them to study."

Between 1915 and 1923, the Ottoman Empire systematically killed over a million Armenians in what is known as the Armenian Genocide. Survivors, including the Apelians' ancestors, fled to safety and created new communities in the Middle East, Europe and the Americas. Compounding that diaspora, another byproduct of the Armenian Genocide is that the survival of the Western Armenian language is in jeopardy – UNESCO declared it an endangered language in 2010.

Western Armenian is rarely taught intergenerationally, with fewer descendants of genocide survivors who live outside of Armenia learning

the language. UCI's Armenian Studies program offers two years of instruction in Western Armenian. UCI's School of Humanities has both undergraduate and graduate programs in Armenian history and a minor in Armenian Studies.

UCI's Center for Armenian Studies hosts a variety of events to the community and public, including film screenings and book talks. It is led by Houri Berberian, professor of history and Meghrouni Family Presidential Chair in Armenian Studies. "The Apelians' generous support will be a tremendous help to our graduate students as they pursue their research," said Berberian. "Because of the far-reaching nature of academic publishing and dissemination of knowledge, the scholarship they produce will have a wide impact beyond the here and now."

Karnig Kerkonian to Speak on "Armenia v. Azerbaijan in the International Court of Justice" on Feb 17

International lawyer Karnig Kerkonian will share his experiences with a presentation on "Armenia v. Azerbaijan in the International Court of Justice: The Recent Case Brought Under the International Convention Against All Forms of Racial Discrimination" at 7:00PM (Pacific time)/10:00PM (Eastern time) on Thursday, February 17, 2022. The presentation is part of the Spring 2022 Lecture Series of the Armenian Studies Program and is co-sponsored by the Society for Armenian Studies (SAS).

On September 16, 2021, the International Court of Justice (ICJ) announced that Armenia had started court proceedings against Azerbaijan. Armenia accused Azerbaijan of racial discrimination in violation of the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (ICERD). The lawsuit followed the 44-day war fought between the two states last year. Armenia accuses Azerbaijan of discriminating against ethnic Armenians. It asserts that "Anti-Armenian hate is [Azerbaijani] State policy" and has led to "mass killings, torture and other abuse" of ethnic Armenians. In its court application, Armenia recorded the violent persecution of Armenians throughout the 20th century.

Karnig Kerkonian an international lawyer, who is a member of the Armenian delegation to the ICJ in the case

against Azerbaijan, will discuss the ramifications of the case.

Mr. Kerkonian is a seasoned international lawyer and experienced litigator. He currently leads the international and federal practice groups at Kerkonian Dajani LLP, focusing on complex litigation matters, Foreign Sovereign Immunities Act litigation, the Alien Tort Claims Act and commercial sanctions regime matters.

Mr. Kerkonian holds an A.B. magna cum laude in Government from Harvard University and two law degrees—a J.D. from the University of Chicago where he served on the Law Review as well as a post-doctoral Diploma in Public International Law from Cambridge University, England where he studied under James R. Crawford,

Camp Armen to Be Rebuilt

PARAMUS, NJ – The Armenian Missionary Association of America (AMAA) welcomes the news of the rebuilding of Camp ARMEN in Tuzla and is committed to support the Camp's reconstruction.

In 1962, land located in Tuzla, Istanbul was purchased by the Armenian Evangelical Church of Gedik Pasa Foundation and Camp ARMEN was built on it. In 1974, properties belonging to Christian Foundations were seized due to the country's political atmosphere which was affected by political activities outside the country. The camp land was one of the properties that was seized by the authorities.

In 2015, with the consent of the President and in line with instructions from the Prime Minister at the time, a 4,715 m2 portion of the original 8,600 m2 property was returned to the Foundation by the Mayor of Tuzla. Following the return of the 4,715 m2 portion of land, work began quickly. A new architectural plan has been completed, a license obtained, and construction will be started soon. The new Camp ARMEN project will maintain its orphanage character, will serve as a "Youth and Information Center," and will continue to operate throughout the year. Contact is also currently being made with relevant authorities for the return of a remaining part of the property owned by the Tuzla municipality.

"Camp ARMEN will be the first

and only Camp in Turkey to function as a development center by serving our community every month throughout the year with social, cultural and religious development activities with the help of trained volunteers," said Rev. Krikor Agabaloglu, Pastor of the Armenian Evangelical Church of Gedik Pasa, Istanbul, Turkey. "Camp ARMEN was established in 1962 by children whose small hands carried water, sand, cement and bricks. They literally wrote a story of existence. They built the Camp like a monument and called it Camp ARMEN. They left a lasting heritage that has never been forgotten. Let us, as the elders of today, bring Camp ARMEN back to life with the same spirit. By saying, 'we have been broken down but not destroyed and we will last forever,' let's build a renewed and renovated Camp ARMEN for this era. Let's make Camp ARMEN come alive together through our voluntary contributions and keep Camp ARMEN alive with the stories that have been lived in the past."

"Under the leadership of Hrant Guzelian, Camp ARMEN was indeed a blessing to a multitude of Armenian youngsters from the plains of Anatolia, including Hrant Dink and his wife Rakel. We hope and pray that the new Camp will continue to be a blessing to a new wave of Armenian Youth from all corners, including Anatolia," said Zaven Khanjian, AMAA Executive Director/CEO.

later a Judge of the International Court of Justice. Mr. Kerkonian presents regularly on matters of public international law, the International Court of Justice, the European Court of Human Rights and the application of

international law in U.S. courts. He is an adjunct professor of public international law at Artsakh State University.

Zoom Registration Link: <https://bit.ly/armenianstudieskerkonian>

Azerbaijani Laundromat

Continued from page 1

international money laundering ring, had applied to the court to seize £15.3m of suspect funds from the family.

Westminster magistrates court district judge John Zani ruled on Monday that Feyziyev, his wife Parvana Feyziyeva, their son Orkhan, and a nephew, Elman Javanshir, must hand over a total of £5.6m after finding "key elements of money laundering".

The NCA said the judge agreed there was "overwhelming evidence" that documents the family supplied to support their claims that the funds were generated lawfully were "entirely fictitious and were produced in order to mask the underlying money-laun-

dering activities of those orchestrating the accounts".

Feyziyev, who lives in a multi-million-pound Grade I-listed John Nash-designed mansion overlooking Regent's Park in London, is chair of the UK-Azerbaijan all-parliamentary cooperation committee and co-chair of the EU parliament's equivalent body.

Andy Lewis, head of civil recovery at the NCA, said: "This is a substantial forfeiture of money laundered through the Azerbaijan laundromat, and our success highlights the risk to anyone who uses these schemes.

"We were able to recover these millions without needing to prove the exact nature of the original criminal activity."

Ճարը Օրինականութիւնն է

ԲԱԳՐԱՏ ԷՍԴՈՒԳԵԱՆ

30 տարուայ պատմութեան մէջ Հայաստանի թուրքիայ յարաբերութիւնները նոր փուլի մը շեմին են:

Բնականոնացման գործընթացը մեկնարկեց 14 Յունուարին երկու բանազնացներու, թուրքիոյ կողմէ նախկին աւագ դեսպան Սերտար Քըլըչի եւ Հայաստանի անունով ալ Ազգային ժողովի փոխ նախագահ Ռուբէն Ռուբինեան հանդիպումով:

Այս զարգացումը անակնկալի մը տպաւորութիւնը կը թողու, թէ Հայաստանի հասարակութեան եւ թէ հայկական սփիւռքի քաղաքական շրջանակներէ ներս: Մտահոգութիւններ կը ծաւալին «Կարելի՞ է թուրքին վստահիլ» կամ «Թուրքերը անկեղծ եմ, առանց նախապայմանի բանակցելու» հարցումներու շուրջ: Ապա կը յաջորդեն այս բանակցութիւններու հետեւանքով Արեւմտեան Հայաստանէ հրաժարելու կամ ցեղասպանութիւնը ժխտելու ազդանշաններ որոնելու ջանքերը:

Դիւրաւ կարելի է տեսնել թէ այս առարկութիւնները իրաւացի հիմքերէ գուրկ են եւ օրակարգի կու գան իշխող կուսակցութիւնը հալածելու նպատակաւ: Պարտինք նշել թէ Արեւմտեան Հայաստանը պատմութեան շատ երկար դարերու ընթացքին արդէն խլուած էր մեզմէ եւ մենք դարձեալ զայն կը կոչէինք հայրենիք, քանի որ տիրող թագաւորէն անկախ մենք կը գոյատեւէինք մերը համարած երկրին վրայ: Ապա թէ ոչ նախ հռովմէացիք, յետոյ Սելջուկեան եւ Օսմանեան թուրքեր արդէն նուաճած էին Հայաստանը եւ մեր ժողովուրդն ալ վերածած ճորտի: Հայը իբրեւ շինարար ժողովուրդ ստրկութեան պայմաններուն իսկ կը յաջողէր զարգացնել իր բնօրրանը: Մշակոյթով ու արուեստով կը զօրանար իր հարազատ գետնի վրայ, ընդմիջող գուրկ մնալով պետականութենէ: Հետեւաբար Արեւմտեան Հայաստանէն հրաժարելու նիւթը աւելի քան 1500 տարիներու պատմութիւն մըն է,

որուն հաշիւը կը պահանջեն Հայաստանի այժմու իշխանութենէն:

Այս պահուն մեզի համար աւելի մեծ նշանակութիւն ունի իմանալ ու հասկնալ թէ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատումը եւ բաց սահմաններու առկայութիւնը ի՞նչ հետեւանք պիտի ունենայ Հայաստանի սահմանափակ տնտեսական կարողութիւններուն վրայ: Այսօր տիրող վախը թրքական արտադրութեան Հայաստանի շուկան նուաճելու մասին է: Անշուշտ որ կայ նման հաւանականութիւն, որը կանխելու եղանակը ոչ թէ փակ սահմաններու ետին պահուածիլն է, այլ ներկայ համակարգի պահանջած մրցունակութեան համարձակիլը: Հայաստանի համար էական նշանակութիւն ունի ճարտարագիտական արդիւնաբերութիւնը: Պէտք է իմանանք որ ներդրում կոչուածը որքան առեն որ կը սահմանափակուի նոր ճաշարան, հարսանիքի սրահ կամ սպասրահ բանալով դոյզն իսկ չի կրնար նպաստել երկրի զարգացման: Այս պահուն աւելի էական նշանակութիւն ունի արտադրութեան աճը եւ այդ արտադրանքի մրցակցական կարողութիւնը: Սակայն սկզբունքներէ կախեալ է, առաջինը բիզնիս կոչուած խաբեբայութեան փոխարէն նախապատուել արտադրութիւնը եւ երկրորդը այդ բոլորը կեանքի կոչել պետականութեան գիտակցութեամբ: Ներդրումները եւ արտադրական շուկայի աճը նախ կը կարօտի օրինականութեան:

Հայաստանի արդարադատական համակարգը եթէ գուրկ մնայ վստահութիւն ներշնչելէ, իզուր կը մնայ ներդրումներու յոյսը: Հայաստան իբրեւ երկիր ունի լուրջ կարելիութիւններ ու կարողութիւններ: Անոնց շահագործման պիտի կարօտինք պետական մտածելակերպի եւ անոր համապատասխան լուծումներու: Այդ բոլորի ապահովուած գետնի վրայ բաց սահմանները եւ ազատ առեւտուրը ո՛չ թէ սպառնալիք, այլ նոր առիթներ պիտի նշանակեն:

«ԱԿՕՍ»

Համագործակցութեան Հեռանկարային Պայմանաւորութիւններ Երեւանի Պետական Բժշկական Համալսարանի Եւ Ուիբերի Համալսարանի Միջեւ

Լոս Անճելըսում ՀՀ գլխաւոր հիւպատոս, դեսպան Արմէն Բայբուրդեանի կողմից դեռեւս անցեալ տարուայ Յունիսին Ուիբերի պետական համալսարանի ղեկավարութեան հետ ձեռք բերուած համաձայնութիւնները շրջանակում 2022 թ. Յունուարի 26ին Լոս Անճելըսում ՀՀ գլխաւոր հիւպատոսութիւնը կազմակերպեց Երեւանի Մ. Հերացու անուան պետական բժշկական համալսարանի միջազգային գործունէութեան եւ արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Երուանդ Սահակեանի այցն Յուտա նահանգի Օզլեն քաղաքում գտնուող Ուիբերի պետական համալսարան: Այցի նպատակն էր հանդիպել նշանաւոր Ուիբերի պետական համալսարանի եւ վերջինիս Առողջապահական Մասնագիտութիւնների համալսարանական քոլեճի ղեկավարութեան հետ: Նշեալ համալսարանը հիմնադրուել է 1889 թուականին եւ ներկայումս ունի 29 հազար ուսանող ունեցող:

Պրոռեկտոր Երուանդ Սահակեանը ծանօթացաւ համալսարանի կառուցուածքին, ուսումնական ծրագրերին, ուսանողների գործնական ունակութիւնների ձեռքբերման մեթոդական աշխատանքներին, ուսուցողական բազային,

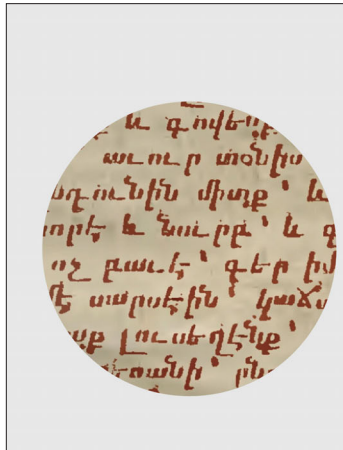
ինչպէս նաեւ՝ հետազօտական աշխատանքների ուղղութիւններին:

Կայացան գործնական հանդիպումներ համալսարանի ղեկավար եւ կազմակերպական գործունէութեան փոխնախագահ դոկտոր Ռափիկրովի, ղեկան եւ նախագահական վաստակաւոր պրոֆեսոր Յասմեն Սիմոնեանի, փոխղեկան եւ պրոֆեսոր Քեն Զոնսոնի, ղեկան եւ միջազգային համագործակցութեան հարցերով պրոռեկտոր Յիմին Ուանգի, համալսարանի տարբեր ստորաբաժանումների ղեկավարների հետ:

Այցի ընթացքում կայացած քննարկումների արդիւնքում համաձայնութիւն ձեռք բերուեց հաստատել հեռանկարային գործընկերութեան յարաբերութիւններ եւ յետագայում՝ համաձայնագրերի շրջանակում, իրականացնել ուսումնական եւ մեթոդական փորձի փոխանակում, համատեղ հետազօտական աշխատանքներ եւ ուսանողների փոխանակման ծրագրեր:

Պրոռեկտոր Երուանդ Սահակեանին այցի ընթացքում ուղեկցել են Յուտա նահանգի շուրջ 2000 անդամ ունեցող հայ համայնքի ծխական խորհրդի նախագահ Օհաննէս Մկրտիչեանը եւ ԵՊԲՀ շրջանաւարտ, բժիշկ Արթուր Առաքելեանը:

Մխիթարեան Միաբանութեան Գրադարանի Հանդէսները Այժմ Հասանելի Են Առցանց

THE ARMENIAN COMMUNITIES DEPARTMENT OF THE CALOUSTE GULBENKIAN FOUNDATION IS PLEASED TO PRESENT THE MEKHITARIST DIGITAL LIBRARY

ԳԱԼՈՒՍ ԿՐՈՂԵԱԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՈՐԱՆՍՊՈՒՅՄԱՐ ԿԸ ՎԵՐԿԱՏԱՅԵԷ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ

1794-էն 1920-ի միջեւ տպուած հայ մամուլէն հաւաքածոներ այժմ հասանելի են առցանց եւ անվճար

Մխիթարեան Միաբանութեան հանդէսներու թուային գրադարանը եւ կայքէջը թողարկուած են, անոնք կը ներկայացնեն 1794-էն 1920-ի միջեւ տպուած հայ մամուլէն հաւաքածոներ՝ թուայնացուած ու անվճար:

Առ այժմ, Մխիթարեան Միաբանութեան վիեննայի Աւագ Մենաստանի գրադարանի հարուստ հաւաքածոյէն թուայնացուած է աւելի քան 400.000 էջ: Թուայնա-

ցումի եւ հանրութեան անվճար տրամադրելի դարձնելու այս ծրագիրը համագործակցութեան արդիւնքն է Մխիթարեան Միաբանութեան, Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Հայկական Բաժանմունքին եւ Հայաստանի Հանրապետութեան Գիտութիւնների Ազգային Ակադեմիայի Հիմնարար Գիտական Գրադարանին միջեւ:

Թուային գրադարանի կայքէջը կը ներկայացնէ Միաբանու-

թեան գրադարանէն հաւաքածոներ, անոր նպատակն է մէկ հասցեով կամ յղումով ընթերցողն ու հետազօտողը առաջնորդել դէպի թուային նիւթերը, որոնք ամբարուած են Հիմնարար Գիտական Գրադարանին շտեմարաններուն մէջ, եւ ցանկագրուած Ակադեմիային կողմէ: Թուայնացումի աշխատանքը շարունակական է, իսկ նիւթերը համապատասխան կայքէջերուն եւ շտեմարաններուն մէջ հասանելի պիտի դառնան իրենց պատրաստութեան կարգով:

Այս յոյժ կարեւոր նախաձեռնութեան եւ մեծածաւալ աշխատանքին շնորհիւ, հայ ժողո-

վուրդի մշակութային գրաւոր ժառանգութիւնը հասանելի պիտի դառնայ հանրութեան՝ առցանց, անվճար ու բաց ձեւաչափով:

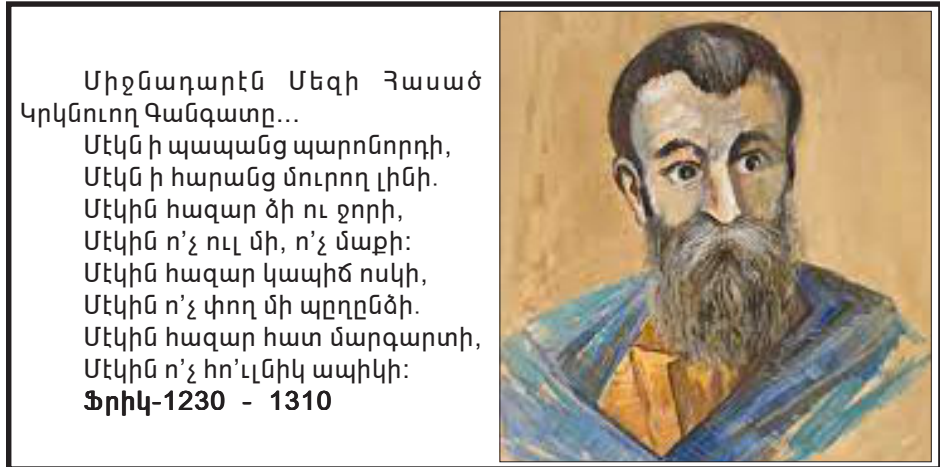
Ծանօթանալու համար ծրագիրին նպատակներուն, եւ կարդալու թուայնացուած մամուլը, կարելի է այցելել թուային գրադարանին կայքէջն ու շտեմարանները՝ <https://arm.mekhitaristlibrary.org/>

Հիմնարկութեան ներկայ ինչպէս նաեւ այլ ծրագիրներու մասին կարդալու եւ տեղեկանալու համար այցելել <https://gulbenkian.pt/armenian-communities/> կայքէջը եւ արձանագրուիլ լրատուին:

Norayr Daduryan Armeno-Turkish Translation Services

From Armeno-Turkish to Armenian and English languages.
Bring your family's history back to life!
Family letters, postcards, diaries, and more...
Please reach out for quotes
Website: norayr.daduryan.com
Email: norayrdaduryan@gmail.com

Ֆրիկի Չետերով...

ԶԱՐՄԻՆԷ Գ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Այո՛, վերի այս տողերը Ազգի Մահակեան վարժարանի նախակրթարանի հինգերորդ դասարան էինք սորվեցանք առաջին անգամ, տասնամեակներ առաջ, Հայերէն Լեզուի ուսուցիչ Յակոբ Աշակերտեանի դասապահին էր, մեր տնօրէնին միաժամանակ մեր հայերէն լեզուի ուսուցիչին սպառնչ բացատրութիւններով եւ օրինակներովը:

Նախ անշուշտ ծանօթացանք թէ ո՞վ է միջնադարու մեծատաղանդ այս հայ բանաստեղծ՝ Ֆրիկը, որ իր գրչանունով ծանօթ է միայն, եւ մանաւանդ իր երկարաշունչ բանաստեղծութեամբ «ԳԱՆԳԱՏ» վերնագրով: «Ֆրիկ կամ Ֆրիկի» կը կոչուի այն ցորենը որ տակաւին կանաչ թարմ եղած ատեն երբ իր հասկովը խանձուած է: Կրակի բովէն անցած ցորենն է, որ տարբեր համուկի երբ ձաւարի փրկուին մէջ կէս ու կէս համեմատութեամբ պատրաստուի, կը բացատրէր ուսուցիչը մեր ալ բերնին ջուրերը վազցնելով: Հաւանաբար իր դարաշրջանի միջովապրին մէջ ինքզինք «խանձուած» զգացած բանաստեղծն է, որ կը խօսի իր այդ երկարաշունչ ու սրտաուռ բանաստեղծութեամբ:

Իսկ մենք՝ նախակրթարանի հինգերորդ դասարանցիներս «գոց սորված էինք» այդ ոտանաւորին մեծ մասը, որմէ մանաւանդ վերի երկուքը յաճախ կը կրկնուի մտքիս մէջ: Այդ օրերուն անմիջապէս մտքիս մէջ գուգորդութիւններ յառաջացած էին մեր Ազգի տունէն ոչ շատ հեռու ձէթ արտադրող Ջաղացքը եւ անոր տէր տիրական եւ ձիթեղիներու ծառաստանի տէր հայ ընտանիքը, որուն գաւակները ինչ շուշլ կեանք կ'ապրէին, բաղդատած նոյն շրջանին մեր ընտանիքին ծանօթ Աւետիս ամօջին եւ իր կնոջ Տիգրանուհի պաճիկին նման խեղճ ծերունիները, որոնց համար մայրս մեզի համար եկած ճաշէն յաճախ առատաձեռն բաժին մըն ալ իրենց համար կը հանէր եւ ինձի կուտար ըսելով...

- Շուտ չպաղած հասցուր-
Տասնամեակներ անցած են այդ օրերէն: Այդ երկու համարները յաճախ տարբեր առիթներով կը տողանցեն յիշողութեանս պաստառին վրայ:

1988ի երկրաշարժին յաջորդող օրերուն էր, որ Նիւ Եորքի միութեանական Հայ կեդրոնները հեռաձայնային ցանցերու վերածուած էին: Անհամար հեռաձայններ կատարած ենք օգնութիւն խնդրելու մեր հարուստ ճանչցուած թէ բարեկեցիկ եւ կամ ոչ շատ հարուստ հայ ընտանիքներէն: Կը յիշեմ ամէնէն առաջին փողգիրը ՈՉ-հայ անհատ մը հասած էր, առանց հեռաձայնային յիշեցումի, ենթակալն լուրերէն միայն իմանալով Հայաստանին պատահած ահաւոր երկրաշարժին մա-

սին «հայ կեդրոն» մը հեռաձայնած էր իր սրտաբուխ նուէրը դրկելու:

Հիմա որ կ'անդրադառնամ, որքան խնդրագիրներ գրած եմ, հայ աշակերտի մը համար կրթութեան ասպարէզութիւնը գումար մը եւ կամ դպրոցին պիտուէն հաւասարակշիւ չլու համար բարերարէ մը առատաձեռն նուէր մը ստանալու յոյսով:

Այս օրերուն դարձեալ զգայացունց լուրերը կը տողանցեն մեր համակարգչային պաստառներուն թէ հեռատեսիլի պաստառին վրայ:

Շատ շատերու ծանօթ Նիւ Եորքի մէջ լոյս տեսնող երկաշարժը «Ֆորպս» անունով պարբերականը, որ շտեմարան մըն է ֆինանսական, բաժնետոմսերու ելեւէջին, էլեւմտական հարցերու շուրջ լուրերով, կարծիքներով հետաքրքրուողներուն համար, հասութեամբ գործի ձեռնարկելու ուղղութիւններ փնտռողներուն համար:

Սոյն պարբերութիւնը տարեկան ցանկ մըն ալ կը տեղադրէ աշխարհի մեծահարուստներուն անուանացանկը աւետելով: «Ֆորպս» - ի մէջ նշուած կ'ըլլան տարեկան մեծամեծ հարստացողներու, միլիարդատէրերու ցանկը, - այո՛, ոչ միլիոնատէրերու - այլ՝ նախ Միլիարդ, Թրիլիոն ունեցողներէն ահաեալ... եւլն:

Այս օրերուն աշխարհով մէկ կան եղեր 2755 միլիարդատէրեր: Միայն ձէֆ Պեսոսը 177 Միլիարդի կարողութիւնը ունի եղեր...

Մեծ մայրս հիմա ողջ ըլլար պիտի ըսէր... «աղջիկս քեզի ինչ զգմեր մեծերը պարապ տեղը չէին ըսեր, հարուստին դրամին քանակը, աղքատին ալ պարապ չէնէն»... Իմ պարզ «չէնէն» մը չէ, մեծ մամա, այլ՝ լուրջ մտահոգութիւն է, կ'ուզէի ըսել իրեն հիմազգ գեթ ողջ ըլլար: Անցնող երկու տարիներու ընթացքին երբ աշխարհով մէկ համավարակի պատճառով մարդկութեան մեծամասնութիւնը գործազրկութեան, աղքատացումի, սնանկութեան, գողութեան, կողոպուտի վիճակներէն կը տառապէր, զարմանալիօրէն կը կարդանք, որ այդ հարուստներուն 86 առ հարիւրը ալ աւելի հարստացած է, քան՝ մէկ տարի առաջ:

Աւելին՝ այդ անհատները ձեւեր կը փնտռեն իրենց հարստութիւնէն յաւելեալ եկամուտ մը ծածկելու համար իրենց ապրած երկրէն դուրս «Օֆֆ-շոր»-off-shore» հաշիւներ ստեղծելով:

Գիտնականներ կամ պետական աւագանիներ կը մտածեն արդեօք, կամ կա՞ջ օրինակ «Մասմանա-փակուածային -Limiterianism» օրէնք մը, որպէսզի այդ յաւելեալ «թրիլիոններէն» կարենան օգտուիլ անհրաժեշտ ու կարօտեալ հաստատութիւններ, փոխանակ այդ «Օֆֆ-շոր» հաշիւներով քողարկելու իրենց եկամուտները:

Զեմ գիտեր ինչ կը զգամ -

անգորութեան կողքին - երբ նամակատուի կը խճողուի նուիրատուութիւն խնդրող անհաշիւ հաստատութիւններէ - սկսելով Մանկական հիւանդանոցներէն, հաշմանդամ դարձած վեթերան զինուորներու ֆոնտէն, կամ որբանոցներէն մինչեւ քաղցկեղի, ալզայմըրզի եւ կամ բարեխաղտի ուսումնասիրութեանց համար խնդրուածներուն պատասխանելու:

Անգոր կ'ըսեմ, որովհետեւ եթէ հազարներ կամ հարիւրներ տալու հնարաւորութիւնը չունիմ, ինչ տարբերութիւն պիտի ընէ իմ «ափ մը ջուրս» այսինքն՝ մի քանի տոլարս, կարիքաւորներուն համար, տարին բոլոր աշխատելու պարտաւոր ջաղացք մը աշխատած պահելու համար:

Ֆրիկի նշանաւոր տողերը վերատին կը տողանցեն աչքիս առաջ: Մանաւանդ վերջերս երբ կը կարդամ ՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՍՊԱՌՆԱՅՈՂ ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ պահերը:

Կարդացի նաեւ «ՄԱՐՄԱՐԱ» օրաթերթի երակարամեայ խմբագրապետ, Ռսկեայ Գրիչի Մետալիկի բեղուն գրող՝ Ռոպեր Հատտէճեանի հարցազրոյցը, ուր 96-ամեայ մեր սիրելի նահապետը իր ցաւն ու ափսոսանքը կը բացայայտէր - հայատառ թերթերուն ճգնաժամային կացութիւնը բացատրելով եւ հարց տալով թէ՛

«Ինչո՞ւ պէտք է այսօր այսքան անտեսուի հայերէնն ու հայ մամուլը, ... կը յիշեմ՝ երկու-երեք տարի առաջ բարեկամ մը հարցուցած էր, թէ այսօր ի՞նչ լաւ լուր ունէի: Պատասխանած էի, որ այսօրուայ լաւ լուրն այն է, թէ այսօր ալ թերթը լոյս տեսաւ զգալ»

Ես ալ մեր յարգարժան խմբագրապետին զարմանքը կը կրկնեմ հարց տալով թէ - «մեր ժողովուրդը, որ այնքան ազգասէր, այնքան մշակութասէր է, ինչո՞ւ անտարբեր է հայատառ թերթի նկատմամբ, նոյնիսկ շատ անգամ, լուր անգամ չունի, թէ ինչ մեծ բախտաւորութիւն է ամէն օր հայատառ թերթ ունենալը»:

Հոս լրատուական կեանքի նոր օրերու պայմանները չեն, որ միայն

մեզ պէտք է մտահոգեն: Այո՛, առցանց ամէն լուրերը կրնանք կարդալ, տեղեակ ըլլալ:

1851-էն ի վեր լոյս տեսնող Նիւ Եորք Թայմզն անգամ դժուարութեան մէջ է, չաբարական մէկ տոլարով տարեկան բաժանորդագրութեամբ ընթերցող կը փորձէ հրապուրել: Նիւ Եորք Թայմզը բազում յայտարարութիւններով, գովազդներով, մահազդներով եւ կամ հիմնադրամներով կրնայ ինքզինք կենդանի պահել: Բայց մեր հայատառ թերթերը եթէ փակուին վերակենդանութեան յոյս չի մնար: Առանց անուններ թուարկելու օրինակները շատ են հանգուցեալ մեր թերթերուն եւ ամսաթերթերուն:

Դարձեալ տարբեր առիթով արձանագրուած Պարոն Հատտէճեանին տողերուն ապաւինելով պիտի աւելցնեմ զգալ «սփիւռքի տարածքին հրդեհ մը կայ... ու հրկիզողը հայոց Արեւմտահայերէնն է: Համայնքներու մէջ ինչ գործիչներ կան որոնք իրենց կապը խզած են հայ մամուլի ու հայ լեզուի հետ: զգալ Ամէն վայրկեան մէկ հոգի եւս կը պակսի հայատառ թերթ ընթերցողներուն թիւին մէջ, ամէն վայրկեան հայատառ թերթ մը եւս կրնայ փակուիլ իր տեղը թողլով թրքերէն, ֆրանսերէն, կամ անգլերէն լեզուով «հայկական» թերթի մը»:

Աշխարհի 2755 միլիարդատէրերու կողքին կան նաեւ ՀԱՅ միլիոնատէրերու շարքը: Հայ Միլիոնատէրեր կան՝ քիչ մը ամէն տեղ, երկարաժամկետ բոլոր ցամաքամասերուն վրայ, որոնք կրնան հիմնադրամներ ստեղծելով ՀԱՅ ԹԵՐԹ ՄԸ կանգուն պահելու:

Ի՞նչ փոխուած է Ֆրիկեան դարաշրջանին

Մէկին հազար կապիճ ոսկի, Մէկին ո'չ փող մի պղղըճի...

Եթէ մարդ արարածին հոգիէն դուրս հանենք մարդկայինը, մարդասիրականը, ԱԶԳԱՅԻՆ արժանապատուութիւնը, ԱԶԳՈՎԻՆ զիրար բարձրացնելու կամքն ու նախանձախնդրութիւնը զգալ տակաւին կը շարունակենք արտասանել ու միմիայն արտասանել Ֆրիկեան ԳԱՆԳԱՏԸ:

DETERMINED & COMPASSIONATE CRIMINAL DEFENSE

- o JUVENILE DEFENSE o DOMESTIC VIOLENCE
- o ASSAULT & BATTERY CHARGES
- o DRIVING UNDER THE INFLUENCE (DUI)
- o VEHICULAR OFFENSES/HIT AND RUN
- o IMMIGRATION - MOTION TO VACATE A PLEA
- o ROBBERY AND THEFT OFFENSES
- o ASSAULT WITH A DEADLY WEAPON
- o CRIMES INVOLVING POLICE OFFICERS
- o CRIMINAL THREATS o WEAPON CHARGES
- o DRUG OFFENSES o SEX CRIMES
- o THEFT CRIMES o GANG CRIMES

ALICE TAVOUKJIAN
Attorney At Law

At the law office of ALICE TAVOUKJIAN, we provide zealous representation to achieve the best possible outcome on your behalf.

LAW OFFICES OF ALICE TAVOUKJIAN, PC

www.TAVOUKJIANLAW.com
135 E. Valley Bl, #B, Alhambra, CA 91801

CALL FOR A FREE CONSULTATION
626.386.8606

Զուրակ

ՆՈՐԱՅՐ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

«...Հայ խորհրդարանականները «Զուրակ կը Նուագեն», մինչ բարբարոսները դարպասներուն առջեւ են»... Հայկական մամուլի մէջ յայտնուած այս խորագիրը անխուսափելիորէն զարմացուց թէ երաժշտասէր եւ թէ գրասէր հայը: «Զուրակ»ը, այդ աղեղնաւոր քառալարը մերթ հեշտաձայն մերթ թախծաշունչ, ե՞րբ դարձաւ քաղաքական, չէ՞ որ ան պէտք էր որ հնչէր համերգարաններու եւ քնարական քերթուածներու մէջ: Այս անգամ ան ինչպէ՞ս դարձաւ քննադատական յօդուածի մը առաջին շուրթակը... Յարգելի ընթերցող, այսօր որոշեցի խօսիլ «Զուրակ» բառի մասին ու թելթել ուսումնասիրել անոր հազարամեայ ողբասականը: Այժմ ականջ տանք «Զուրակ» բառի հնչիւններուն:

«Զուրակ» բառի ստուգաբանութիւնը յայտնի չէ: Բազմաթիւ աչքեր փորձեր են բացայայտել անոր ծագումը, բայց աւանդ, ան մնացեր է պատմութեան մէջ որպէս խուլ ու հեռաւոր ձայն մը: Իսկ հայկական գրականութեան մէջ ո՞վ նուագեց «Զուրակ» բառը առաջին անգամ, ի՞նչ հնչողութիւն ունէր, ի՞նչ խօսքեր ըսաւ... Այս հարցումներուն պատասխանը գտնելու համար պէտք է երթալ 11րդ դար, Ռշտունեաց գաւառ, Նարեկավանք, քանզի հայկական գրաւոր լեզուի մէջ «Զուրակ» բառը առաջին անգամ գործածեց Գրիգոր Նարեկացին: «Մատենանոց գրքերգութեան» ստեղծագործութեան մէջ երաժիշտ հոգեւորականը խօսեցաւ աղէկ լարուած ջութակներու մասին: Ահա «Զուրակ»ի առաջին եղանակը. «Օրինակ ձայնի հրեշտակին... նոր գործի շնորհի նուագարանաց Աւետարանին... աղէյարմար ջութակաց՝ բարետաւիղ ողբերգարկութեանց, բարացուցական բամբուռն բառացի բարառութեանց, սրինդ նորոգ...»:

Ապա լռեց բառս, լռեց մինչեւ 19րդ դար: Պատճառն այն էր, որ միջնադարու հայ տաղասացն ու աշուղը նախընտրեց ածել քամանջա ու սազ: Բայց բառը զարգացաւ, յօրինեց բաղադրեալ բառեր, ո՛չ բազմաթիւ՝ հագիւ իր լարերու չափ: «Զուրակ»ը իր աջ կողմը որպէս երկրորդ ձայն հիւրընկալեց՝ «սէր», «հար», «լար», «նման», «ձայն», «բանալի» բառերը, իսկ անոր ձախ կողմը բազմեցաւ «թաւ» ածականը: «Զուրակ» բառով շինուած ամենամեծ բառի հետ յիշուելու պատիւին ալ արժանացան սակաւաթիւ տաղանդաւոր երաժշտուհիներ, որոնք կոչուեցան՝ «թաւջութակահարուհի»: Իսկ ես, ձեր արտօնութեամբ յարգելի ընթերցող, այսօր կ'առաջար-

կեմ նոր բարդ բառ մը, որպէսզի ճորտանայ «Զուրակ» բառի ձայնը. «Տիրաջութակ», երգի կամ բանաստեղծի համար: «Զուրակ» բառը նաեւ ունի փոխաբերական իմաստ մը. քաղցր, հաճելի ձայն հանող, հաճելիորէն հնչող երեւոյթ, ինչպէս 1893 թուականին Վանի մէջ ծնած բանաստեղծ, թարգմանիչ Մարտիրոս Դաբաղեանը գրեր էր դար մը առաջ. «Անձրեւին տակ այս ջութակ, անձրեւին մէջ թելթել»: Իսկ դուք խաղող գիշեր մը եթէ այս նուագարանը տեսնէք ձեր երազին մէջ, բախտաւոր կրնաք զգալ, քանզի ան կը նշանակէ՝ ընտանեկան համերաշխ կեանք, իսկ նուագելը՝ բարեկամութիւն:

19րդ դարուն պատահեցաւ գեղեցիկ երեւոյթ մը: Պոլսահայ դերասանուհի Սիրանոյշը, նոյնպէս դերասանուհի Օլգա Գուլգանեանի

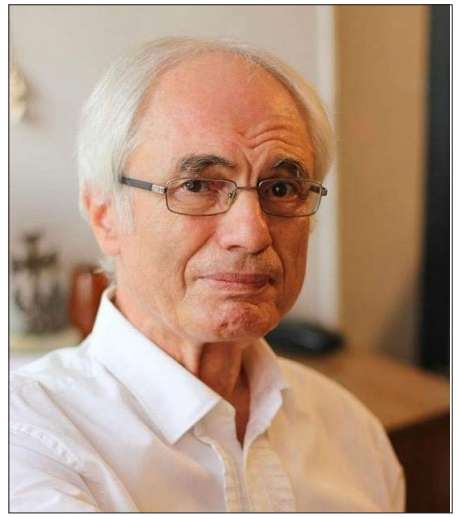
գրի առած մտերմական նամակի մը մէջ արժանացաւ «Զուրակաձայն» գնահատանքի. «...Ամենից առաջ պէտք է յիշել նրա երաժշտական աննման ձայնը... Երբեմն շշուկով արտասանած բառը նրա բերանից այնպէս մեղմով էր հնչում, որ կարծես ջութակի լարին քնքոյշ մատներով կպար»: Նոյն օրերուն, Պոլիս այցելած բանաստեղծ եւ վիպագիր Կոստան Զարեանը նկատեց, թէ այդ քաղաքի հայերու լեզուն ջութակաձայն է. «Ինչ գեղեցիկ է, ինչքան ճկուն է պոլսահայերէնը: Թեթեւ է, վերասլաց, ջութակի սուր ձայների նման թրթռում»: Իսկ մեր օրերուն, յայտնի ջութակահար հայեր «Զուրակ» բառով իմաստասիրեցին: 2017 թուականին 33 ժամ 2 վայրկեան եւ 41 երկվայրկեան անընդմէջ ջութակ նուագելով համաշխարհային մրցանիշի տիրացած Նիկոլայ Մարտիրոսը ըսաւ. «Զուրակն իմ տարերքն է»: Աշխարհահռչակ ջութակահար Սերգեյ Խաչատրեանը ընտանեկան ջերմութեամբ արտայայտուեցաւ. «Զուրակն իմ երեսիան է»: Երեւանի մէջ գործող վնագործ (ջութակ, եւ այլ լարային նուագարաններ շինող վարպետ) Մարտին Երիցեանը խօսեցաւ իր արուեստի մասին. «Զուրակը նման է խաչքարի. երբեք չի կրկնուում»: Իսկ դուք կ'ողջէ՞ք աշխարհի ամենափոքր ջութակի մասին քանի մը խօսք լսել: Ան 0,8 մմ բարձրութիւն ունի, փայտի 16 կտորէ պատրաստուած է, գետեղուած է ասեղի մը անցքի մէջ, կը ցուցադրուի Երեւանի Տէր-Ղազարեաններու «միկրոարուեստ» թանգարանի մէջ ու այդ իւրաքանչիւր ցուցադրութիւնը կը կոչուի՝ «Զուրակը ասեղի անցքում»: Իսկ 1905ին Տրապիզոն ծնած ջութակահար Օննիկ Սիւրմէլեանը երբ օր մը որոշեց հրատարակել ինքնակենսագ-

Համեստ Հանճար. Տիգրան Մանսուրեանը 83 Տարեկան է

Համեստ, ազնուագարմ, պարկեշտ, հանճարեղ. անոր ստեղծագործութիւնները հայ երաժշտարուեստի բացառիկ նմուշներն են: Ան իր գործերով նոր գոյն եւ նոր որակ բերաւ համաշխարհային երաժշտութեան մէջ: Հայ մեծանուն երգահան Տիգրան Մանսուրեանը 83 տարեկան է:

«Տիգրանով իմ սերունդս իր խօսքը կը խօսի նորոգ ու նորօրեայ մշակոյթի տաճարին մէջ: Առանց Տիգրանին՝ իմ սերունդս միայն համր ուխտաւոր պիտի ըլլար...», - հանճարեղ երգահանին մասին աւիթով մը ըսած է հայ գրականութեան կարկառուն ներկայացուցիչ Հրանդ Մաթէոսեանը:

Տիգրան Մանսուրեանը ծնած է 1939 թուականի Յունուար 27-ին, Պէյրութի մէջ: Հայրենազարձութեան ճանապարհները գինք բերած են Հայաստան՝ Արթիկի շրջան, ուր բնակութիւն հաստատած է իրենց ընտանիքը:

Մանսուրեանը երգահանութիւն սորված է 1956-1960 թուականներուն Երեւանի Ռոմանոս Մելիքեանի անուան երաժշտական ուսումնարանին ներս (Խոստար Պաղտասարեանի դասարան), ապա 1960-1965 թուականներուն՝ Երեւանի Կոմիտասի անուան պետական երաժշտանոցին ներս՝ Ղազարոս Սարեանի դասարանին մէջ: Ուսանողական տարիներուն գրած է տարբեր ոճի երկեր եւ արժանացած է մրցանակներու:

Մանսուրեանի կամերային եւ գործիքային ստեղծագործութիւնները բազմիցս կատարուած են Հայաստանի, Խորհրդային միութեան

մշակութային կեդրոններուն եւ արտերկրի մէջ եւ բարձր գնահատուած են իրենց գեղարուեստական անկրկնելիութեան, միանգամայն նոր ազգային ոլորտներու բացայայտման շնորհիւ: Նորագոյն միջոցներուն հմտորէն տիրապետող ու զանոնք լայնօրէն կիրառող Մանսուրեանը առաջինն էր, որ երգահանութեան ժամանակակից հնարքներ ներմուծեց Հայաստան, ինչպէս օրինակ՝ նոր դասականութիւն, տասներկուաչափութիւն, վեպերականութիւն:

Մանսուրեանին ստեղծագործութիւնները հայկական երաժշտարուեստի եւ ժողովրդական աւանդոյթներու հետաքրքրական միահիւստութիւն են՝ արտայայտիչ մեղեդիներով եւ բարձրաձայնակ հնչերանգներով: Գրած է նաեւ երաժշտութիւն ֆիլմերու համար՝ «Նուան գոյնը», «Կտոր մը երկինք», «Մենք ենք, մեր սարերը», «Ճերմակ անուրջներ», «Հին օրերու երգը» եւ այլն:

ըութիւն՝ գայն անուանեց՝ «Կեանքիս գուպարը ջութակիս հետ»:

Բայց, յարգելի ընթերցող, «Զուրակ» բառի ամենէն կախարդական հնչիւններու հեղինակն մեր քնարերգակ բանաստեղծները: Անոնց փետրագրիչը յօրինեց զգայուն հոգիի մը ներաշխարհի խորեւելն բխող մեղեդիներ: Ահա երկու տողիկ Պոսֆորի ափերէն. «Զիլ գեղգեղներ ու նուագներ վրդովիչ, / ու ջութակի սարսուռին գիծը կարծիր...»: «Հոգիս կը տանչէ/ ջութակ մը հեռու»: Առաջինը Միսաք Մեծարենցի նկարագրութիւնն է իրիկուան ձայներու, երկրորդի մէջ Մատթէոս Զարիֆեանի սիրտը ցնցուեցաւ հեռացած սիրով: Իսկ հայրենիքի մէջ, Պարոյր Սեւակի համար, սիրտն էր նման լալահունչ ջութակի. «Ախ, սիրտս նաեւ նման է կարծես... Նման է կարծես նա մի ջութակի, / Որ միակ լարով եօթ լարից շատ է / Ազդում ու յուզում»:

Ապա եկան մեր քաղաքագէտները եւ անոնց մամուլի ելեւէջները արձանագրող լրագրողները: Այն ժամանակ է, որ «Զուրակ» բառը դուրս ելաւ իր մեղմ բնաւորութենէն ու գործիք դարձաւ անարուեստ պայքարներու: Արտօնեցեք մէջբերեմ հետաքրքրական յայտարարութիւն մը. «Վարչապետը լինելու է առաջին ջութակը», պէտք է հասկնալ՝ առաջատար դերակա-

տարում ունեցող անձ: Աւելի զարմանալի, Հայաստանի ոստիկանութեան թմրամիջոցներու ապօրինի շրջանառութեան դէմ պայքարի ծառայողները մայրաքաղաքի մէջ վերջերս իրականացուցին «Զուրակը սպանում է քեզ» գործողութիւնը, որ «Զուրակ» է անուանուած, քանի որ բանտերու մէջ ներարկելին կ'անուանեն «ջութակ»:

Որպէս հրաժեշտ, պէտք է, որ ջութակը հնչէ: Կը փափաքիմ հրաւիրել աւելի քան 800 երգ յօրինած, սիրային երգերու չափ ազատարական երգեր ալ ստեղծած, այդ պատճառով հետապնդուած, երբեմն ելոյթները արգիլուած, մշտապէս ոստիկանութեան հսկողութեան ներքոյ ապրած, իսկ մէկ անգամ ջութակը բռնագրաւուած Ջրանիին, այն աշուղը, որ իր «սիրելի», «հաւատարիմ», «մտերիմ ընկեր» ջութակը իր ծունկին դրած կը նուագէր: Այժմ ձայն տանք անոր զգայուն թրթուացումներուն. «Ախ, իմ ցաւս դու կ'իմանաս, մտերիմ ընկեր, ջութակա... Հոգուս ջութակը խանգարուեց, մէկ հատ լար չմնաց, մէկ տես... Երկուսս էլ հին ենք համարուում, թէ ես, թէ դու, ծեր ջութակա... Եղանակիդ քաղցրութիւնով յաջողութիւն բեր, ջութակա...»: Յարգելի ընթերցող, կը փափաքիմ, որ դուք ձեր երազներու մէջ միշտ տեսնէք եւ նուագէք ջութակ:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

Թուզլայի Քեմբ Արմենը Կը Վերակառուցուի

Ամերիկայի Հայ Աւետարան-
չական Ընկերակցութիւնը կ'ողջու-
նէ Թուզլայի Քեմբ ԱՐՄԷՆի վե-
րակառուցման լուրը եւ պատրաստ
է աջակցելու անոր վերաշինու-
թեան աշխատանքներուն:

1962-ին Պոլսոյ Թուզլայ շրջա-
նին մէջ գտնուող հողատարածքը
գնուած էր Կէտիկ Փաշայի Հայ
Աւետարանական Եկեղեցիի Հիմ-
նարկին կողմէ եւ անոր վրայ
կառուցուած Քեմբ ԱՐՄԷՆը: 1974-
ին Քրիստոնէական կազմակերպու-
թիւններու պատկանող բազմաթիւ
անշարժ գոյքեր բռնագրաւուեցան
երկրի քաղաքական մթնոլորտին
պատճառով՝ ազդուած երկրէն դուրս
գտնուող քաղաքական շարժումնե-
րէ: Քեմբի հողատարածքը այն
անշարժ գոյքերէն մէկն էր, որ
բռնագրաւուեցաւ երկրի իշխա-
նութիւններուն կողմէ:

2015-ին՝ Նախագահին համա-
ձայնութեամբ եւ այն ժամանա-
կաշրջանի վարչապետին յանձնա-
րարութեամբ, 8,600 մ2 անշարժ
գոյքի 4,715 մ2 մասը վերադարձ-
ուեցաւ Կէտիկ Փաշայի Եկեղեցիի
Հիմնարկին՝ Թուզլայի Քաղաքա-
պետին կողմէ: Այս հողամասի վե-
րադարձին անմիջապէս ետք աշ-
խատանքները սկսան արագ: Աւարտ-
ուեցաւ նոր ճարտարապետական
յատակագիծը, ստացուեցաւ արտօ-
նութիւն, եւ շուտով պիտի սկսին
շինարարական աշխատանքները:
Քեմբ ԱՐՄԷՆի նոր յատակագիծը
կը պահպանէ իր որբանոցի բնոյ-
թը, պիտի ծառայէ որպէս «Երի-
տասարդական եւ Տեղեկատուական
Կեդրոն» եւ պիտի գործէ ամբողջ
տարուան ընթացքին: Ներկայիս
կապ հաստատուած է համապա-
տասխան մարմիններուն հետ՝ Թուզ-
լայի Քաղաքապետարանին մօտ
մնացած Քեմբ ԱՐՄԷՆի պատկա-
նող անշարժ գոյքի մնացեալ հողա-

տարածքի վերադարձին համար:

«Քեմբ ԱՐՄԷՆը առաջին եւ
միակ Քեմբը պիտի ըլլայ Թուրք-
իոյ մէջ, որ պիտի գործէ որպէս
գարգայման կեդրոն՝ ամէն ամիս
ծառայելով մեր համայնքին՝ ընկե-
րային, մշակութային եւ կրօնական
միջոցառումներով՝ վերապատ-
րաստուած կամաւորներու օգնու-
թեամբ» ըսաւ Վեր. Գրիգոր Աղա-
պայօղլու՝ հովիւը Կէտիկ Փաշայի
Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին:
Քեմբ ԱՐՄԷՆը հիմնուեցաւ 1962-
ին՝ երեսներու կողմէ, որոնց
փոքրիկ ձեռքերը Չուր, աւագ եւ
աղիւսներ կռեցին: Անոնք բառացի-
օրէն գրեցին Քեմբի գոյութեան
պատմութիւնը: Անոնք Քեմբը չու-
շարձանի մը պէս կառուցեցին եւ
զայն անուանեցին Քեմբ ԱՐՄԷՆ:
Անոնք իրենց ետին թողուցին ան-
մոռանալի հոգեւոր ժառանգու-
թիւն մը, որ երբեք պիտի չմոռց-
ուի: Մենք ալ որպէս այսօրուան
երէցներ, նոյն ոգիով կենքի կո-
չենք Քեմբ ԱՐՄԷՆը: Կործանուե-
ցանք, բայց չկորսուեցանք, միշտ
պիտի ըլլանք՝ ըսելով կենդանաց-
նենք Քեմբ ԱՐՄԷՆը մեր կամաւոր
ներդրումներուն շնորհիւ եւ ապ-
րեցնենք զայն իր անցեալի պատ-
մութիւններով»:

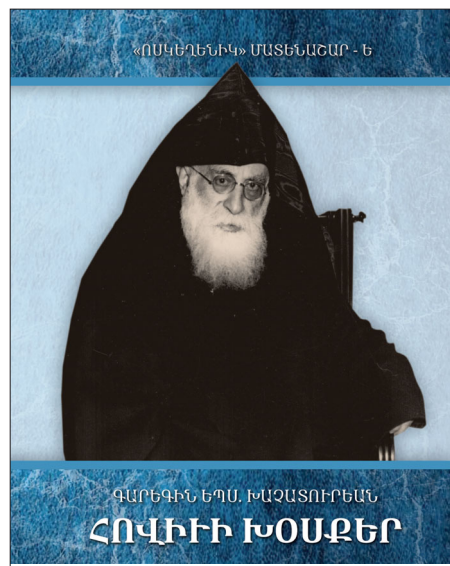
«Հրանդ Կիւզէլեանի առաջ-
նորդութեան ներքեւ Քեմբ ԱՐՄԷ-
Նը իսկապէս օրհնութիւն դարձաւ
Անատոլիայի հարթավայրերէն եկող
բազմաթիւ հայորդիներու, ներառ-
եալ Հրանդ Տինքը եւ անոր տիկի-
նը՝ Ռաքել: Մենք կը չուսանք եւ
կ'աղօթենք, որ նոր ձմբարը պի-
տի շարունակէ օրհնութիւն ըլլալ
Հայ երիտասարդութեան նոր ալի-
քի մը ամէն անկիւններէ, ներառ-
եալ Անատոլիային» ըսաւ Աւետա-
րանականի Գործադիր Տնօրէն Զա-
ւէն Խանճեան:

«Հովիւի խօսքեր».

Արեւմտեան թեմը հրատարակել է Գարեգին
Եպս. Խաչատուրեանի ժողովածուն

Արեւմտեան թեմը, Յովնան
Արք. Տէրտէրեանի առաջնորդու-
թեամբ եւ օրհնութեամբ, պատ-
րաստել եւ հրատարակել է Գարե-
գին Եպս. Խաչատուրեանի «Հովիւի
խօսքեր» խորագրով ժողովածուն:
Այն 5-րդ հատորն է «Ոսկեղենիկ»
մատենաշարի, եւ այս տպագրու-
թիւնը նուիրուած է Արեւմտեան
թեմի հիմնադրման 95-ամեակին:

Նոր հատորում գանազան աղ-
բիւրներէից ի մի են հաւաքուած
Արեւմտեան թեմի անդրանիկ
Առաջնորդ Գարեգին Եպս. Խաչա-
տուրեանի հոգեւոր բազմաթիւ եր-
կեր, այդ թւում՝ Ս. Զատիկի մա-
սին, «Հաւատքը եւ իր գորու-
թիւնը», «Պահք եւ արօթք», «Քա-

ՀՈՎԻՒԻ ԽՕՍՔԵՐ

Ժամանակին Եխտիւ-ի Առաջ Գլուխ Կախող

Շարունակուած էջ 2-էն

հնչեցուած հարցին, թէ՛ կարո՞ղ է
նշել ՀՀ հիմնական ձեռքբերումն
իր եւրոպական օրակարգում,
Սարգսեանն ինքնամոռաց անկեղ-
ծացել էր. «2008 թուականին, երբ
որ ես ընտրուեցի ՀՀ նախագահ,
մենք մեծ մարտահրաւէրներ
ունեինք եւ շատ լարուած յարաբե-
րութիւններ ունէինք կոնկրետ ԵՆ-
ի հետ, եւ մեզ նոյնիսկ սպառնում
էին պատժամիջոցներ, իսկ դրա-
նից տասը տարի անց մենք արդէն
խօսում ենք ՀՀ-ի ձեռքբերումների
մասին»:

Կար ժամանակ, երբ ԵՆԽՎ-
ում ՀՀ պատուիրակութիւնը մէկ
մարմին էր՝ անկախ քաղաքական
հայացքներից

Նկատենք, որ նախկինում
ԵՆԽՎ-ում ՀՀ պատուիրակութիւնը
միասնական ճակատով, ի շահ պե-
տութեան գործելու բազմաթիւ օրի-
նակներ է ցոյց տուել՝ անկախ
պատուիրակութեան կազմում
ընդգրկուած պատգամաւորների քա-
ղաքական կողմնորոշումից: Մաս-
նաւորապէս, 2015 թ.-ին «Ժո-
ղովրդավարական հաստատու-
թիւնների գործունէութիւնն Ատրպէյ-
ճանում» զեկոյցի նախագծից ՀՀ
պատուիրակութեան անդամների
միասնական ջանքերի շնորհիւ հնա-
րաւոր եղաւ հանել «Հայաստանի
կողմից ԼՂ-ի եւ յարակից 7 շրջան-
ների օկուպացիա» ձեւակերպումը:
Պատուիրակութեան ղեկավար Հեր-
մինէ Նաղդալեանը «պոստ սկրիպ-
տում» յայտարարեց. «Այս նստաշր-
ջանում մեր լաւագոյն ձեռագիրը,
աշխատանքային ոճը բոլոր հնա-
րաւոր ուժերի մաքսիմալ միա-
ւորումն էր՝ թէ սփիւռքի կառույց-
ների, թէ ԱԳ աշխատակիցների, թէ
մեր պատուիրակութեան: Մեր
պատուիրակութիւնը բաղկացած է
ընդդիմադիր բոլոր ուժերի ներ-
կայացուցիչներից, եւ ուզում եմ
ընդգծել, որ մի թիմ դարձած ու
համախմբուած աշխատանք ենք
կատարել»:

Պատուիրակութեան ԲՀԿ-
ական անդամ Նախրա Զոհրաբ-
եանն էլ նկատել էր, որ, անկախ
բոլոր տարածաշրջաններից, մի-
ջազգային հարթակներում հանդէս
են եկել որպէս միասնական թիմ:
2018 թ. Յունիսին էլ, երբ տեղի էր
ունեցել յեղափոխութիւնը, ԵՆԽՎ
ամառային նստաշրջանում ԵՆԽՎ-
ում ՀՀ պատուիրակութեան նա-
խագահ Արփինէ Յովհաննիսեանը
ելլոյթ ունեցաւ եւ, դիմելով ատր-
պէյճանցի իր գործընկերներին,
նշեց, թէ՛ «յիշեք՝ այն, ինչ եղաւ ու
հնարաւոր է ՀՀ-ում, Ատրպէյճա-
նում պատկերացնել անգամ անհ-
նար է»: Ապա, անդրադառնալով
«Արցախի վերաբերեալ յաւերժ
հնչող շահարկումներին», յայտա-
րարեց. «ՀՀ-ի գործողութիւնները
ցոյց են տալիս, որ մեր թիւ մէկ
առաջնահերթ խնդիրը ԼՂ հիմ-
նախնդրի խաղաղ ճանապարհով
լուծումն է: Եւ կը խնդրէի, որ
բացատրէք այս վեհաժողովին, թէ
ինչու էք դուք այս օրերին կրկին
զէնք եւ զինամթերք կուտակում
սահմանին: Պատերազմի՞ էք պատ-
րաստուում... Ուզում եմ ընդգծել՝
յոյս մի՛ դրէք մեր ներքաղաքական
հակասութիւնների վրայ: Մենք
աջակցում ենք մեր իշխանութիւն-
ներին ազգային միասնութեան, անվ-
տանգութեան, ինքնութեան, ար-
ժանապատուութեան, ժողովրդավա-
րութեան եւ օրէնքի գերակայու-
թեան ամրապնդմանն ուղղուած
բոլոր հարցերում»:

Յովհաննիսեանն, ի դէպ, մա-
մուլում անդրադարձել էր ԵՆԽՎ
վերջին բանաձեւին եւ, կոռեկտ
չհամարելով մեկնաբանել «կոնկ-
րետ պատգամաւորի» քուէարկու-
թիւնը, մասնաւորապէս նշել էր.
«Կարծում եմ՝ ընդդիմութիւնն ինս-
տիտուցիոնալ կերպով պէտք է
որոշում կայացնի ԵՆԽՎ-ի հետ իր
յարաբերութիւնների ձեւաչափի
մասով: Կա՛մ բոյկոտ ու, հետեւա-
բար, չբողոքել, կա՛մ ծանր աշխա-
տանք ու յետագայ քայլեր»:

«CIVIC.AM»

Նոր Նախագահ, Կեղծ Օրակարգ

Շարունակուած էջ 2-էն

րագայում հակակշիռները կարող
են կանխարգելել աւտորիտար բնոյ-
թի հաստատումը: Միով բանիւ,
խոշոր հաշուով խնդիրը ոչ թէ
նախագահի այս կամ այն թեկնա-
ծուն է, կամ խնդրի լուծումը, այլ
ունի աւելի խորքային «հիմք»:

Խնդիրը Հայաստանում եղած քա-
ղաքական մտածողութիւնը, սահ-
մանադրա-քաղաքական մշակոյթն
ու սահմանադրա-իրաւական կար-
գավորումներն են: Հանրութիւնը
պէտք է այդ դաշտում հասկանայ
թէ իր նախընտրած մոտեցումը, թէ
լուծումները:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

հանայութեան կարգը» եւ այլն:
Նիւթերի մի մասը տրամադրել է Կ.
Պոլսի միաբանութեան անդամ Գրի-
գոր Ա. Քհնյ. Տամատեանը:

Հատորը սկսում է Առաջնորդ
Սրբազանի ներածական խօսքով,
ուր ընթերցում ենք. «Ոսկեղենիկ»
մատենաշարի Ե. գրքոյկով Չերմ
փափազն ունեցանք պանծացնել յի-
շատակը՝ հոգիով հզօր Պատրիար-
քին: Հայ եկեղեցւոյ պատմութեան
երկնակամարին վրայ որոշապէս
զրուած է բարի անունը իրաւասու-
րեան Պատրիարքին՝ մեզի ծանօթ
Գարեգին Տրապիզոնցի անունով»:

Ժողովածուն աւելի է՝ վերա-
թարմացնելու Գարեգին Եպս. Հո-
գեւորականի ու գիտնականի կեր-
պարը հայ ընթերցողի մօտ, վե-
րածարձելու նրա միշտ արդիա-
կան ու հզօր պատգամները՝ ուղղ-
ուած հաւատաւոր հայորդուն,

սփիւռքի համայնքներին, հոգեւո-
րականներին: Օրինակ՝ Գարեգին
Եպս.-ը «Հայ ժողովուրդ» խոհագ-
րութեան մէջ գրում է. «Նոր
սերունդը կաւ մըն է արդարեւ ոչ
միայն կակուղ ու կերպընկալ, այլ
նաեւ արժէքաւոր կարեւրութիւն-
ներով օժտուած: Կրնա՞ք ըլլալ
ճարտար բրուտներ՝ ստեղծելու
անոնցմէ ազնիւ ու այս երկրին ու
մեր Ազգին համար պիտանացու
անօթներ հաւատքի, կամքի, գոր-
ծի, նուիրումի»:

Բազում են օգտաշատ պատ-
գամները «Հովիւի խօսքերի» էջե-
րում, միայն թէ ընթերցենք ու
առաջնորդութեան գրանցով: «...Կը
կամենա՞ք պայծառակերպել հոգիդ
ու միտքդ աստուածային լոյսով:
Ուրեմն կարդա՛ք կենսատու խօսքե-
րը Գարեգին Խաչատուրեանին»
(Յովնան Արք.):

Կարապետ (Կարպիս) Պալեան 1925-2022

Յունուար 21, 2022 թուակա-
նին Հիւսթընի (Թէքսաս) մէջ ի
տէր յանգեալ գաղութի երիցագոյն
անդամ եւ բնիկ Պոլսահայ՝ Կարա-
պետ (Կարպիս) Պալեան 97
տարիքին:

Ծնած էր Պոլիս 1925 թուակա-
նին ու զաւակն էր յետ-Եղեռնեան
շրջանի Պոլսոյ համայնքին մէջ
ծառայող եւ գործող քահանաներէն
հոգեւոյց Տ. Անանեա Ա. քահանայ
Պալեանի :

1955 թուականին ընտանիք
կազմած էր Լիբանանահայ Սիրու-
հի Պալթայեանի հետ ու Պոլսէն
փոխադրուելով հաստատուած էր
Պէյրութ, ուր բախտաւորուած էր
գոյգ աղջիկ զաւակներով՝ Անի եւ
Լուսին:

Լիբանանի քաղաքացիական
պատերազմի պատճառով 1976
թուականին Պալեան ընտանիքը կը
վերադառնան Պոլիս, ապա երկու
տարի անց Ամերիկայի Միացեալ
Նահանգներ կը գաղթէ՝ հաստա-
տուելու համար Գալիֆորնիա:

Ողբացեալը տասնամեակներ
շարունակ մաս կազմած է տեղւոյն
Սբ. Սարգիս Եկեղեցւոյ հովանիին
տակ գործող խաչատուրեան Երզ-
շախումբին ու անսակարկ ծառա-
յած է իր շրջապատին: Կ'ապրէր ու
կը գործէր հայկական Պոլսոյ շուն-
չով, սովորոյթներով եւ հարուստ
աւանդութեան մը յուշերով:

2004 թուականին Տէր եւ տի-
կին Կարապետ Պալեաններ կը փո-
խադրուին Հիւսթըն (Թէքսաս) մի-
անալու իրենց դուստր Սարգիս եւ
Անի Օհանեան ընտանիքին: Հիւս-
թընի մէջ 4 Դեկտեմբեր 2011-ին
Սբ. Պատարագի հոգեպարար արա-
րողութեան ընթացքին սարկաւա-
գութեան աստիճան կը ստանայ
ձեռամբ Արեւելեան Միացեալ Նա-
հանգներու այդ օրերու առաջնորդ
Բարձր. Տէր Խաթակ Արք. Պար-
սամեանի, ի ներկայութեան՝ օտար
եւ հայ կրօնական եւ աշխարհական
անձնաւորութիւններու: Այդ թուա-
կանէն ան իբրեւ սարկաւագ կը
ծառայէ տեղւոյս Սբ. Գեորգ Հա-

յաստանեաց Առաքելական Եկե-
ղեցւոյ, իսկ աւելի ուշ ան ամէն
Կիրակի դպրաց դասէն կը մասնակ-
ցէր Սբ. Պատարագի երգեցողու-
թեանց:

Ընթերցասէր էր ու լայնածիր
հետաքրքրութիւններով օժտուած
անձ մըն էր որ իր բարեհամբոյր
նկարագրով կը վայելէր ամէնուն
յարգանքն ու գուրգուրանքը:

Թաղման արարողութիւնը տե-
ղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 29
Յունուար 2022 թուականին Հիւս-
թընի Սբ. Գեորգ Հայաստանեաց
Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ, եւ
ապա գաղութը իր հրաժեշտը պի-
տի առնէ հանգուցեալէն՝ երբ մար-
մինը նոյն օր պիտի ամփոփուի
տեղւոյն Forest Park Westheimer
գերեզմանատան մէջ:

Մեր սրտագին ցաւակցութիւն-
ները իր կողակիցին՝ այրի տիկին
Սրբուհի Պալթայեան-Պալեանին,
Հիւսթընի իր հարազատներուն Տէր
եւ Տիկին Սարգիս եւ Անի Օհանեան-
ներուն, Սան Ֆրանսիսքոյնակ Տէր
եւ տիկին Սուրէն եւ Լուսին Բաբէլ-
եաններուն, Լոս Անճէլըս, Չուիցեր-
իա եւ Ամսթերտամ հաստատուած
Պալթայեան, Ջաքմաքճեան, Աշճ-
եան, Շահվերտեան եւ Մասլախեան
գերդաստաններու անդամներուն:

Յիշատակն արդարոց օրհնու-
թեամբ եղիցի:

ՄԱՅԱԶԴ

ԶԱԽՆ ՈՒՆՃԵԱՆ
(Ծնեալ Պէյրութ, Լիբանան, Մարտ 10, 1935ին)

Սրտի դառն կսկիծով կը գուժենք մեր ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր,
եղբոր, հօրեղբոր, քեռիին, քեռայրին, կեսրայրին եւ աներոջ մահը,
որ պատահեցաւ Յունուար 11ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Սգակիրներ՝
Այրին՝ Տիկ. Խաթուն Ունճեան
Դուստրը՝ Տէր եւ Տիկ. Կարօ եւ Յասմիկ Զէյթունեան եւ
զաւակները՝ Ռազմիկ եւ Հրայր
Որդին՝ Խաթակ եւ Նորա Ունճեան եւ զաւակը՝ Ալէքս
Քոչրերը՝ Տիկ. Սիրվարդ Սայեան
Տիկ. Սրբուհի Մաճարեան
Տէր եւ Տիկ. ձօր Մաճարեան
Տիկ. Արփի Հաճինագարեան եւ դուստրը՝ Տաիանա
Քրոջ դուստրերը՝ Տէր եւ Տիկ. Տէյվիտ եւ Անահիտ Այրէս
Տէր եւ Տիկ. Արէս եւ Քարին Մենսիլիգեան
Եղբոր կինը Տիկ. Շաքէ եւ զաւակը Տիգրան Ունճեան
Եղբոր աղջիկը՝ Եղիշ եւ Հուրի Գազանճեան եւ զաւակունք՝
Դալար, Վաչէ եւ Թամար
Աներձագը՝ Տէր եւ Տիկ. Աբրահամ եւ Սու Աբրահամեան
Աներձագին դուստրերը՝ Տէր եւ Տիկ. Մարի եւ Յակոբ Հաքիմեան
Տէր եւ Տիկ. Տինօ եւ Քրիսթինա Պէնիամին
եւ համայն Ունճեան, Զէյթունցեան, Սայեան, Մաճարեան,
Հաճինագարեան, Գազանճեան, Աբրահամեան, Հաքիմեան, Պէնիամին եւ
Լաչինեան ընտանիքները:

Յուզարկաւորութեան եւ թաղման արարողութիւնները տեղի
պիտի ունենան Հինգշաբթի, Փետրուար 10, 2022 կէսօրէ ետք ժամը
12:30ին Forest Lawn-ի White Church-ին մէջ:

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ԿԱՐԼԷՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով «Մասիս»
շաբաթաթերթի խմբագրութիւնն ու անձնակազմը իրենց խորագգաց
ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի այրիին՝ Տիկ. Անահիտա
Տէր Սահակեանին, զաւաններուն եւ ընտանեկան համայն պարագաներուն,
մասնաւորաբար իր դստեր Տիկ. Սիւզաննա Սիւնանեանին:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱԼԻՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով, իր քոյրը Անահիտ
Գարակէօգեան եւ զաւակները Տէր եւ Տիկ. Տօքթ. Խաչիկ եւ Զէյա
Գարակէօգեան եւ Տէր եւ Տիկ. Լեւոն եւ Մարալ Գարակէօգեան, իրենց
խորագգաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի զաւակներուն
եւ համայն պարագաներուն:

Առ այդ փոխան ծաղկեպսակի «Մասիս»ին կը նուիրեն \$300
սոյլար:

Նոյն առիթով Տէր եւ Տիկ. Գաբրիէլ եւ Մարիա Մոլոյեան \$100
կը նուիրեն Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel:-----

Email: -----

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

ՄԱՆՐԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

www.massispost.com

Աշխարհի Բաժակի Ձտուճի Մրցումներ Ամերիկա Յաղթեց Սալվատորին, Պարտուեցաւ Գանատայէն

Հուսիսային ու Կեդրոնական Ամերիկաները եւ Գարիպեան Կղզիները ընդհանուր ԳՈՆԳԱԳԱՖԻ երկիրներու Աշխարհի Բաժակի զտուճի մրցումներուն 10-րդ հանգրուանին Միացեալ Նահանգներու հաւաքականը մրցեցաւ նախ Սալվատորի եւ ապա Գանատայի դէմ: Գոլումպոս, Օհայոյի մէջ ԱՄՆ հիւրընկալելով Սալվատորի ազգային խումբը յաղթանակ արձանագրեց 1:0 Արդիւնքով: Կիրակի օր, էստոնի թընի մէջ խաղալով Գանատայի դէմ՝ պարտուեցաւ 0:2 արդիւնքով:

Նոյն օրը, Մեքսիքա 0:0 արդիւնքով հաւասարեցաւ Քոսթա Ռիքայի հետ: Չորս հանգրուան մնացած խմբակի դասաւորման մէջ Գանատա 22 կէտով կը գրաւէ առաջին տեղը, որուն կը յաջորդեն 18 կէտ ունեցող ԱՄՆ-ի եւ Մեքսիքայի հաւաքականները: 17 կէտով չորրորդ տեղը կը գրաւէ փանաման:

Այս տարուայ Նոյեմբերին Գաթարի մէջ կայանալիք Աշխարհի Բաժակի աւարտականներուն մասնակցելու իրաւունքը պիտի ապահովեն խմբակի առաջին երեք տեղերը գրաւող երկիրները: Չորրորդ դասուող խումբը պէտք է մասնակցի միջցամաքային անցումային (Փլէյ-Օֆ) խաղերու:

Արժենթինի եւ Ուրուկուայի Յաղթանակները

Ֆուտպոլի Աշխարհի Բաժակի հարաւամերիկեան գօտիի ընտրական մրցաշարին մեկնարկած է 15-րդ հանգրուանը:

Ուրուկուէի հաւաքականը Մատրիտի «Աթլետիքոյի» յարձակող Լուիս Սուարեսի նշանակած կոլի շնորհիւ առաւելութեան հասաւ Փարակուայի նկատմամբ եւ 19 կէտով չորրորդ տեղը կը գրաւէ:

Ուրուկուայէն 5 կէտ առաջ է երրորդ տեղի վրայ ընթացող էքուատորը, որ 1:1 արդիւնքով հաւասարեցաւ առաջատար Պրագիլի հետ:

Պրագիլցիները 36 միաւորով կը գլխաւորեն մրցաշարային աղիւսակը եւ ապահոված են եզրափակիչ մրցաշարի ուղեգիրը:

Երկրորդ տեղը գտնուող եւ ուղեգիրը ապահոված Արժենթինի հաւաքականը (32 կէտ) 2:1 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ Չիլիի նկատմամբ, որ 16 միաւորով 7-րդն է:

Հարաւամերիկեան գօտիի առաջին չորս տեղերը գրաւած խումբերը կը ստանան եզրափակիչ մրցաշարի ուղեգիր, 5-րդ տեղը գրաւած հավաքականը կը մասնակցի անցումային հանդիպումներու:

Իրանի Հաւաքականը Նուաճեց Աւարտականներու Ուղեգիր

Ֆուտպոլի Իրանի հաւաքականը յաջորդական երրորդ անգամ հասաւ Աշխարհի Բաժակի եզրափակիչ մրցաշարի ուղեգիր:

Չտուճի 7-րդ հանգրուանին Իրանի խումբը Թեհրանի մէջ ընդունեց Իրաքի խումբին եւ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն արդիւնքով:

Հարաւամերիկեան Սկանտալ. 2 Կարմիր Քարտ Առանց Հեռացման

Պրագիլիոյի հաւաքականի դարպասապահ Ալիսոն Պեկերը ֆուտպոլի պատմութեան մէջ դարձաւ առաջին խաղացողը, որ մէկ խաղի ընթացքին երկու անգամ արժանացած է կարմիր քարտի, բայց չէ հեռացուած դաշտէն:

Աշխարհի Բաժակի էքուատոր-Պրագիլ ընտրական խաղի մրցավար, քրուլմպիացի Ռոլտան, հանդիպման 31-րդ վայրկեանին կոպիտ խաղի համար կարմիր քարտ ցոյց տուած է Պեքերին, սակայն VAR-ը դիտելէն յետոյ փոխած է իր որոշումը:

Հանդիպման վերջաւորութեան աւելացուած ժամանակին մրցավարը Պրագիլի դարպասապահին արդէն երկրորդ անգամ պատժած է կարմիր քարտով, բայց հիւրերու ճնշման տակ կրկին դիմած է VAR-ի օգնութեանը, եւ նորէն չեղեալ նկատած է իր որոշումը: Բացի այդ, գլխաւոր մրցավարը երկու անգամ 11 մեթրամոց հարուած նշանակած է պրագիլցիներու բերդին, բայց երկու պարագային ալ ետ կանգնած է իր որոշումէն:

Նատալը Եւ Էշլի Պերտին Յաղթողներ՝ Աւստրալիոյ Բաց Առաջնութեան

Սպանացի Ռաֆայել Նատալ 21-րդ տիտղոսը նուաճեց «Մեծ սաղաւարտի» մրցաշարերուն եւ դարձաւ միանձնեայ մրցանիշակիր այս ցուցանիշով՝ գերազանցելով աշխարհի առաջին ռաքետ, սերպ Նովակ Զոկովիչին եւ գուեցարիացի Ռոջըր Ֆետերերին, որոնք ունին 20-ական տիտղոս:

Աւստրալիոյ բաց առաջնութեան եզրափակիչին աշխարհի 5-րդ ռաքետը մրցեցաւ աշխարհի երկրորդ ռաքետ, ռուս Տանիլ Մեդվեդեւի հետ եւ առաւելութեան հասաւ 5 սեթի մէջ՝ 2:6, 6:7 (5:7), 6:4, 6:4, 7:5: Պայքարը տեւեց 5 ժամ եւ 24 վայրկեան:

35-ամեայ Նադալը երկրորդ անգամ յաղթեց AusOpen-ին: Առաջին անգամ ան այդ յաջողութեանը հասած էր 2009 թուականին:

Աշխարհի առաջին ռաքետ էշլի Բերտին առաջին անգամ դարձաւ Աւստրալիայի բաց առաջնութեան խոյնան:

Կայացած եզրափակիչ խաղի աւստրալացի թենիսիստուհին 2:0 (6:3, 7:6) հաշուով յաղթած է ամերիկուհի Դենիել Քոլինզին, որ երկրորդ սեթին ան սկիզբը գիջած է 1:5 հաշուով: Այդպիսով, 44 տարի յետոյ Աւստրալիայի ախոյեանի կոչումը նուաճած է այդ երկրի ներկայացուցիչը:

Եւրոպայի Ազգերու Լիկա Ուքրանիա - Հայաստան Հանդիպումը Տեղի Կ'ունենայ Լվովի Մէջ

Ուքրանիոյ ֆուտպոլի համադաշնակցութիւնը հաստատած է Եւրոպայի Ազգերու Լիկայի խմբային փուլի տնային հանդիպումներու վայրը:

Հայաստանի (Յունիսի 11-ին) եւ Իռլանտայի (Յունիսի 14-ին) հաւաքականներուն ուքրաինացիները կ'ընդունին Լվովի մէջ:

Ուքրանիա - Սկովտիա հանդիպումը (Սեպտեմբերի 26-ին) Տեղի Կ'ունենայ Քիելի «Օլիմպիական» դաշտին մէջ:

«Ռոման» Չ'երկարածեց Պայմանագիրը Հենրիխ Մխիթարեանի Հետ

Իտալական «Ռոման» պիտի չ'երկարածեց պայմանագիրը Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանի հետ, կը հաղորդէ իտալական La Repubblica-ն: 33-ամեայ ֆուտպոլիստը կը ստանայ ազատ գործակալի կարգավիճակ եւ կը կարողանայ անվճար միանալ այլ ակումբի:

Մխիթարեանի բարձր աշխատավարձը (տարեկան 3 միլիոն եւրօ) դարձած է «Ռոմայի» ղեկավարութեան որոշման պատճառներէն մէկը:

Մխիթարեան 2019թ. Սեպտեմբերէն իվեր հանդէս եկած է «Ռոմայի» կազմէն ներս:

Մբապէ Պայմանագիր Կնքած Է «Ռեալի» Հետ

Ֆրանսական ՊՍԺ-ի եւ աշխարհի ախոյեան Ֆրանսայի հաւաքականի յարձակող Կիլիան Մբապէն նախնական պայմանագիր կնքած է Մատրիտի «Ռեալի» հետ, որուն անվճար կը միանայ ամրան, կը հաղորդէ Bild-ը:

23-ամեայ ֆուտպոլիստը արքայական ակումբին կազմէն ներս կը ստանայ տարեկան մօտ 50 միլիոն եւրօ:

ՊՍԺ-ն յոյս ունէր 2 տարիով երկարած գել համագործակցութիւնը Մբապէի հետ, սակայն բանակցութիւնները արդիւնք չտուին:

Ընթացիկ մրցաշրջանին Մբապէն ՊՍԺ-ի հետ բոլոր մրցաշարերուն մասնակցած է 28 հանդիպման, նշանակած է 19 կոլ, կատարած է 13 կոլային փոխանցում: